Ч. 7 (14.550). Львів, середа 13. січня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 228-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 35 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Що місяця книжка для точних Передплатниів „Діла".

ДО ВІДОМА ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКАМ І ЧИТАЧАМ „ДІЛА".

Повідомляємо всіх Вп. Передплатників і Читачів „Діла", що не зважаючи на збільшення обєму нашого органу до 10 сторінок щоденно і до 12 сторінок під неділю, всі наші точні Передплатники, які не матимуть ніяких залеглостей і вплатять що-місяця передплату найдалі до 15-го, дістануть за доплатою 25 сотиків на пересилку 20. кожного місяця.

ОДИН ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА" БЕЗПЛАТНО.

Таким чином кожний точний передплатник „Діла", що пришле до 15-го кожного місяця 5 зол. на передплату і 25 сот. на порто, дістане до 20-го тогож місяця один добірно виданий том Бібліотеки „Діла", яка в 1937 р. буде появлятись у такім самім форматі й вигляді, як у 1936 р.

Як перший том за 1937 рік дістануть усі точні Передплатники в дні 20. січня нову повість

Ірини Вільде п. н. „БЕ ВОСЬМА".

Тим Передплатникам Бібліотеки „Діла", що вплатили передплату за ввесь рік, Видавництво зарахує надвишку за останні 4 книжки 1936 р. на передплату „Діла" за 1937 рік.

Отже тільки від Вашої точности, Вп. Передплатники, залежить, щоб Ви дістали кожного місяця безплатно один том Бібліотеки „Діла" і таким робом прийшли за рік у посідання

12 ГАРНО ВИДАНИХ КНИЖОК ПЕРШОРЯДНИХ УКРАЇНСЬКИХ І ЧУЖИНЕЦЬКИХ АВТОРІВ.

Тому апелюємо до всіх Вп. Передплатників, Читачів і Прихильників „Діла":

Присилайте точно що-місяця, а найдалі до 15-го, передплату в сумі 5 зол. і на порто 0.25 зол., за що дістанете як премію один том Бібліотеки „Діла".

У китайському кітлі кипить.

ЧУЖИНЦІ ЗАГРОЖЕНІ.

Вигляди на мирну ліквідацію китайського конфлікту маліють. Представники нанкінського уряду візвали ультимативно ґен. Янчучена зреорґанізувати управу провінції Шенсі. Тимчасом ґен. Янчучен зосереджує війська довкруги столиці пров. Шенсі, приготовлюючися до боротьби з нанкінськими військами. Нанкінський уряд **намагається полагодити конфлікт мирним шляхом**, Чансуліян — **замкнений** у Нанкіні — йому помагає. Він вислав літаком двох делеґатів до Сіянфу, щоби вони намовили його прихильників піддатися Нанкінові. Чанкайшек мабуть наказав оминати воєнних кроків, хіба що це буде необхідно.

Чужинці у Сіянфу щораз то більше загрожені, зокрема німці (з огляду на японсько-німецький пакт) та громадяни т. зв. імперіялістичних держав. Евакувати їх важко, бо повстанці **знищили** залізничу лінію. Анґлійські й американські представники пробують евакувати чужинців автобусами.

Криваві сутички з американськими страйкарями.

Перед фабрикою самоходів, окупованою від тижня, дійшло нині до 20-мінутної бійки між поліцією та страйкарями. Поліція кинула через вікна фабрики слізні ґранати, тому страйкарі втікли на дах і почали обкидувати поліцію пляшками. Поліція двічі шаржувала страйкарів і розігнала юрбу слізними гранатами. **13 цивільних осіб і 2-ох поліцаїв ранено.**

У самоходовому промислі в Дітройт страйкувало вчора 115.000 робітників. У деяких фабриках дійшло до заворушень. Робітників, що окупували фабрики, усунено силоміць.

У поінформованих колах думають, що **страйк моряків небавом скінчиться**, бо моряки мабуть згодилися приняти арбітраж. Чужинецькі кораблі добре використали страйк в американській маринарці.

Страйк моряків наразив уже Злучені Держави на дипльоматичні неприємности. Арґентинський амбасадор інтервеніював уже у справі виладування 3,000.000 бушлів кукурудзи, що вже частинно зіпсувалася в пристанях Тихого Океану. Страйковий комітет обіцяв предложити цю справу конференції з директорами корабельних товариств.

Заборона виїзду добровольців до Еспанії.

У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

З огляду на вербунок до еспанських військ, в американських офіційних колах розглядають **закон з 1811 р., що забороняє американським громадянам вступати на американській території в службу інших держав.** Правдоподібно уряд вихіснує той закон у новому законопроекті про невтральність.

Заступник державного секретаря Мор заявив, що уряд ще в серпні 1936 р. наказав вписувати на пашпортах для американських громадян „не важний на Еспанію". Не була це заборона побуту в Еспанії, лише заява, що американські громадяни в Еспанії не можуть рахувати на дипльоматичну й консулярну опіку.

Державний департамент уже вдруге візвав 34-ох американських громадян, які схоронилися до американської амбасади в Мадриді, щоб негайно покинули місто з огляду на особисту безпеку.

У ФРАНЦІЇ.

Завтра або післязавтра **палата послів розглядатиме законопроект про заборону виїзду до Еспанії та вербунку.** Ще 22. грудня м. р. один опозиційний посол зложив внесок загальної заборони в тому напрямі, та комісія зачекає на урядовий законопроект. У ньому йде про те, щоби не забороновати виїзду добровольців відразу, лише **дозволити урядові видати таку заборону, коли видадуть її також інші держави.**

Тим способом уряд хоче уможливити соціялістам голосувати за законопроектом, бо вони допускають лише заборону для добровольців рівночасно в усіх державах. Комуністи майже певно виступлять проти законопроекту, мовляв: це була би капітуляція перед Німеччиною та підтримка для нац. уряду.

—o—

Польський хаос і спроби консолідації.

Львів, 12. січня 1937.

Партійно-політичні відносини у польському таборі є трошки подібні до українських, себто панує у ньому повний хаос. Всі старі — передтравневі — партії істнують далі, крім того постало безліч нових „партій", яких партіями називати можна тільки у „лапках", та щораз нові ефемеридальні політичні організації реєструє державний комісаріят у Варшаві. Крім того внутрі колишнього ББ повстало стільки груп, гуртків і котерій, що слушно народився дотеп, що у державному видавництві вийде швидко „провідник по партіях", бо навіть найбільш зорієнтованим годі вже у них орієнтуватися. Річ ясна, що порівнання між польськими й українськими відносинами всетаки шкутильгає і ніяк нам цим порівнанням не можна потішатися: „маленька ріжниця" полягає у тому, що польська сторона має свою **державу,** якої адміністраційний, фіскальний та військовий апарат функціонує, не зважаючи на партійні перипетії, — має державну верхівку, яка одночасно заступає верхівку суспільно-політичну.

Однак цей стан, не вважаючи на істнуючу конституцію та виборчу ординацію, що не беруть під увагу політичних партій, таки виявляється неприродним і родить найповажніші турботи. Яскравим доказом цього є теперішня палка дискусія, що ведеться на сторінках **цілої** польської преси: тема про внутрішній устрій держави, вічно заторкувана досі опозиційною пресою, була донедавна з найбільшою нехіттю трактована у пресі санаційній, як щось накидуване й надоїдливе. Тепер ролі змінились остільки, що саме провідні часописи санаційного табору започаткували згадану дискусію. А саме, у новорічному числі „Газети Польскої" сам її головний редактор Б. Медзінський, виступив із статтею, в якій вказав на „декомпозицію" в усіх польських партійно-політичних організаціях та накликував „сховати до архіву старі партійні й персональні рекримінації", — не вказуючи зрештою ніяких конкретних способів конструктивної реорганізації польського суспільно-політичного табору. Другою такою статтею, що викликала шум, була стаття теперішнього керманича „Курієра Поранного", Чарнецького, на ту саму тему, з тією ріжницею, що „Курієр Поранни" висунув конкретний проект: створити „демократичний табор", до якого належалиб усі партії і групи (чи споав-

ді всі?) центру й лівиці, з виїмком комуністів (бо з комуністами це не був би „демократичний фронт", тільки „людовий"!). На цю останню пропозицію відгукнувся „Роботнік", і то зовсім не негативно, залишаючи всі фіртки до розмови; консервативний „Час" гатить про це статтю за статтею, всі ендецькі часописи всіх відтінків вважають цю справу центральною проблемою польського політичного дня, словом — нинішня дискусія робить враження, немов, після невдачі організаційних спроб полк. Коца, розпочались тепер нові поважні спроби консолідації чи взагалі кристалізації польського партійного політичного світа, що мав би стати знову активним і співрішальним чинником у житті держави.

Льогічно, разом із дискусією про потребу реактивувати якийсь, ближче ще неокреслений, організаційно-політичний твір, що грав би ролю у державі, появились голоси про потребу ревізії виборчої ординації: характеристично, що пише про це не тільки преса опозиційних партій, що останні вибори бойкотували, але нпр. „Час", орган консерватистів, які чейже самостійною виборчою листою можуть здобути у 5-ти прикметникових виборах багато менше мандатів, ніж здобули їх у 1934-му році! Свідомість, що нинішня система, яка полягає на толеруванні істнування політичних партій, але на повному їх легковаженні, свідомість, що та система не може на довшу мету втриматись, запускає щораз глибше коріння у польському громадянстві, — не тільки тому анонімовому, тому, що його не беруть під увагу, але й тому фактично впливовому і відповідальному, від якого на ділі залежить організаційно-політичне обличчя польської суспільности і польської держави.

У тій польській пресовій дискусії читали ми м. ін. слушну увагу, що Польща не має сьогодні ніякої доктрини, але що одночасно її устрій стоїть посередині устрою авторитарного й демократичного, не маючи ні з одного ні з другого найбільш його суттєвих питоменностей. Одно ясне: процес кристалізації польського державного устрою ще не закінчений. Істнуючі основні закони іспиту життя не здають і нині йдуть пошукани за новими формами, за новим змістом.

Наша роля — обсерваторів. Всеж, справа нам далеко не байдужа, особливо від моменту, в якому кристалізація обличчя польського партійно-політичного (суспільного) табору почне заторкувати питання реорганізації устрою держави. Не пересуджуючи, як на нашому положенні відібється те будуче політичне оформлення польського громадянства та евент. ревізія істнуючого устрою, можемо ствердити одну правду, що в ні одному українському таборі не викликує ніякого сумніву: теперішнім станом не маємо причин захоплюватись..

——o——

Пакт вічної приязни поміж Болгарією та Югославією.

(Від нашого кореспондента).

Софія, 8. січня 1937. року.

Болгарський премієр п. Кіосеіванов у своєму новорічному маніфесті до болгарського народу поздоровив його з одним із найбільших успіхів своєї політики — пактом вічної приязни поміж Болгарією та Югославією.

Для широких мас обох країн пакт цей був справжнім новорічним неочікуваним подарунком і вістка про нього викликала велику радість обох народів. У теперішній добі всіляких пактів, здавалося, не було чому й радуватися, але пакт цей є дійсно надзвичайної ваги, як для болгар, так і для сербів: історія взаємин цих народів була впродовж довгих літ чорною плямою на тлі балканського миру й сусідського співжиття.

Останнє порозуміння між болгарами та сербами було в 1912 р. („балканський союз"), але вже 1913. рік, внаслідок деяких помилок, вкрився хмарами, а 1914. рік остаточно розірвав той акт приязни. Отже 24 роки вічної ворожнечі двох сусідських народів і тому, ясна річ, цей нинішній пакт замирення мусів стрінутись з найбільшим признанням.

Новий пакт набирає особливого значіння ще й тому, що старий „балканський союз" з 1912. р. мав явно агресивну тенденцію і викликував у сусідів острах та застереження. Тимчасом цей новий болгарсько-югославянський пакт не має ніякої агресивної ціли, ґарантує взаємно границі обох держав і не є скермований проти ніодної із сусідніх держав. Факт, що це порозуміння нікого не залякує, є майже виїмковою рідкістю в історії повоєнних умов і трактатів і тому ця умова є безумовним вкладом у загальний европейський мир.

Перші кроки, які вели до теперішнього порозуміння, почалися ще три роки тому з ініціятиви болгар, але аж донедавна Югославія не могла дати рішальної відповіди на пропозицію болгар, бо була звязана договорами з іншими державами і без порозуміння з ними не мала права самостійно рішати такого питання. А всеж розмови велися далі. Відбувалися зустрічі обох голов держав та їх міністрів. Остання зустріч югославянського премієра д-ра Стоядіновича та царя Бориса III. у Кричимі (Болгарія) та болгарського премієра в Білгороді наблизили справу остаточно, так, що Югославія, порозумівшись зі своїми союзниками — Малою та Балканською Антантою — дала свою згоду на підписання пакту „вічної приязни".

Сам пакт ще не підписаний. Одні твердять, що це станеться з кінцем місяця січня, другі кажуть, що після конференції Малої Антанти. Технічна підготова до підписання нового пакту, як повідомляють з авторитетних джерел, буде скоро закінчена.

Природно, що югославяни й болгари надають надзвичайне значіння цій історичній для них події і тому готуються перевести підписання пакту з особливою урочистістю. Пакт має бути підписаний в Білгороді. **В. Ф.**

——o——

Національні війська чекають на евакуацію Мадриду?

Авас повідомляє, що на мадридському фронті вже другий день спокійно; вчора нац. війська не вели дальшого наступу, лише переґруповувалися. Можливо, що нац. командування чекає, заки червоні покінчать евакуацію цивільного населення Мадриду.

Комунікати червоних подають, що після цілоденного спокою нац. артилерія в 16. годині перевела коротку перестрілку та що червоні здобули на мадридському фронті дещо военного матеріялу в наступі на Ляс Розас, Махадасонда і Віллянуева. Нац. комунікат стверджує, що на тому відтинку нац. **війська відбили наступ червоних з численними втратами, здобуваючи російські повзи.**

Крім того йшли вчора бої під Аранхуезом і Альґорою.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Д-р Степан Федак.

(ТОВАРИСЬКИЙ СПОМИН.)

Добрі товариші, щирі, сердечні і незабутні виходять звичайно зі школи, нижчої або вищої, де вони разом у перших роках молодости вчаться, постійно сходяться, разом думають, журяться і веселяться тай виростають у характери людей, що як тоді оформляться, так опісля виказуються на своїх місцях — громадянських становищах.

Тому отсі живі, щирі і сердечні пережиття молодости найцінніші, бо вони звязують молодих людей зі собою найближче — не тільки споминами, але й спільною працею, ідеольогічними думками і дружніми змаганнями життя на довгі роки...

До таких товаришів від юних літ (від 1878. року), найближчих моїм почуванням молодечої душі, належали товариші студенти: Андрій Чайковський і Стефан Федак. Андрій Чайковський був незаможний і рятувався писаркою у „Просвіті", а Стефан Федак виєднав був собі також місце писаря в суді при помочі свого свояка Мартиновича, щоб удержати не тільки себе, але й свою матір-удовицю, яку він незвичайно любив і поважав, як також свою молодшу рідню. А я мав ощадне удержання від моїх родичів.

Товариш Андрій Чайковський мешкав як студент прав у Львові зі мною разом у малій кімнатці на третьому поверсі при вулиці Вірменській і ми оба вчилися до правничих іспитів; ми переорганізували студентське товариство „Дружний Лихвар" на „Академічне Братство", ми творили „Кружок Правників" і плянували нашу громадянську роботу, щоб її розбудовувати, розорати, а поширювати й поглиблювати те, що зробили старші громадяни, що були перед нами...

По скінченні прав перенісся Андрій Чайковський до Бережан, а Стефан Федак залишився у Львові і ми оба тут жили з собою в найближчих відносинах.

Товариш Стефан Федак, як був ще в ґімназії у Львові, удержувався у бурсі Ставропигійського Інституту, під дирекцією Венедикта Площанського, редактора русофільського „Слова". Яке там було виховання бурсаків, можна собі представити. Але проте ученик Стефан Федак займався разом з товаришами Стефаном Смаль-Стоцьким і Володимиром Коцовським видаванням Рускої Письменности під фірмою професора о. Гната Онишкевича.

Товариш Стефан Федак дуже любив спів і музику і тому заходився, щоби й мене приєднати до співацького Товариства „Лютня", що формувалось тоді у Львові як опозиція проти загального Товариства Музичного, що було під проводом професора Мікулього. В „Лютні" співали поляки й українці, як Цетвінський, Ардан, Стoтанчик, Шухевич, Мишуга, Вахнянин, о. Стрийський, Федак та інші. Пізніше оснувалося наше співацьке Товариство „Львівський Боян" і тоді українці перейшли до цього товариства.

А я приєднував товариша Стефана Федака, щоб він приступив до наших українських товариств: культурних, просвітних та економічних. Звідси, зі спільної заохоти, вийшла його діяльність у „Народній Торговлі", при оснуванні „Дністра", Краєвого Союзу Кредитового, Української Щадниці, Земельного Банку Гіпотечного й інших установ — з винятком політичних, бо до політики він не почував спосібности і не хотів нею займатись.

У всякій громадянській роботі, до котрої він взявся, як і в своїй становій адвокатській праці, був він усе живий, пильний і дбайливий та своєю працею і чеснотою здобув собі імя поважного і дуже визначного українського громадянина.

В часі світової війни лишився Федак у Львові та оборонював українські установи перед російською владою. За це відтак вивезла його отся влада як закладника міста Львова до Києва і там його інтерновано до 1917. року.

В дні 1. листопада 1918. року став д-р Стефан Федак як голова харчевого уряду секретарем справ апровізації у першому державному секретаріяті у Львові.

Опісля під польською владою обняв він Горожанський Комітет у свої руки, що в тому часі був майже одинокою установою у нас, яка заступала українських громадян і рятувала їх у повоєнному лихолітті, і то не тільки тих, що були в краю, але й тих, що перебували за кордоном і не могли вернутись до краю. І тої добродійної руки я сам також зазнавав у часі мого побуту у Відні у повоєнному часі від товариша д-ра Стефана Федака.

Далі став він основником нашої станової адвокатської організації: Союзу Українських Адвокатів у Львові і першим його головою.

Вкінці був він оборонцем та опікуном політичних вязнів, що збирав для них колеґії оборонців, як також жертви в краю і зза кордону на злагодження недолі зраненого патріотизму. Та які терпіння перебув він по засуді рідної дитини?... Журба про найближчу родину і про рідний нарід — це були його думки і змагання... Того всього у журбі було багато, може й за багато. Як то кажуть: Пан Біг дав тай ще завдав...

Федак нікому не відмовляв помочі, як сили його вистарчали; він не зражувався ані супротивностями сильних, ані невдячністю чи підозріннями зависних...

Сповнив чашу життя в гаразді і в горю рідного народу та чесно заслужив собі добру і вічну память на вічні часи.

З ЖИТТЯ СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

(За київським радіом.)

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ КУЛЬТУРНІ ДІЯЧІ В КИЄВІ.

В українській опері в Києві виставили в суботу 9. ц. м. відому комічну оперу Сметани „**Продана наречена**". На цю виставу, що її рівночасно трансмітувала радіостація ім. Косіора (у Львові було дуже добре чути), приїхала група чехословацьких культурних діячів. Опера йшла при добрій голосовій обсаді, так, що виведення її подобалось дуже чехословацьким гостям.

В Києві оголосили низку рефератів про культурне життя в ЧСР, що їх виголосять чеські гості.

В неділю 10. ц. м. відбулась зустріч гостей з українськими культурними робітниками. На чолі перших був проф. **Неєдлі**, голова Т-ва культурного й економічного звязку з СССР, українців очолював **проф. Величко**. На цьому товариському вечорі продукувались мужеські і жіночі хорові капелі та капеля бандуристів. Вивели вони багато українських і кілька жидівських народніх пісень. Як повідомило київське радіо, чехословацькі гості одушевлялись незвичайним розвитком хорової культури на Україні.

В понеділок 11. ц. м. київське радіо трансмітувало концерт двох гостей: співака Мілоші Лінке і скрипачки Марії Гловневої. Остання виступить 14. ц. м. в „будинку культури" фабрики „Більшовик" з окремим концертом.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА НА УКРАЇНІ.

Коли вірити большевицьким інформаціям, уся Наддніпрянщина з великим завзяттям і любовю віддається спортові. Фізкультурні „пункти" істнують не тільки по містах, але густою мережею вкрили теж колгоспні села. Україна — як запевняв на днях спікер київської радіостації — займає **перше місце** щодо фізкультури в цілому Сов. Союзі. Тепер будуються на Україні десятки нових стадіонів і майданів. Між іншим у **Києві** будують величавий республіканський стадіон „імени Косіора". Також великі стадіони будують у **Дніпропетровську й Винниці**.

ДНІ ПУШКИНА НА УКРАЇНІ.

Пушкинський ювилей дав нагоду ріжним русотяпам з кол „уряду України" підсилити російські культурні впливи серед українців. Фабрики, колхози, школи, ріжні установи — всі вони „обовязково" готовляться до пушкинських днів. По всіх школах мають відбутись „олімпіяди", з писами на тему життя і творчости Пушкина. На **Україні**, а саме в **Камянці** на Київщині, де перебував Пушкин, буде накручена спеціяльна фільма, а „Українське Т-во культурного звязку із закордоном" має влаштувати низку вистав у 24 державах. Між іншим буде на них представлене життя Пушкина на Україні і виставлені будуть переклади творів Пушкина в українській, білоруській і циганській (?!) мові.

НАДЗВИЧ. ЗІЗД РАД УКРАЇНИ І ПРОЄКТ КОНСТИТУЦІЇ.

На Україні „вибирають" тепер делеґатів на зїзд Рад, що має приняти нову конституцію України, „побудовану на засадах величньої всесоюзної конституції ґеніяльного Сталіна". „Невідємна частина могутнього Рад. Союзу" — як окреслюють ближче Україну ріжні офіційні особи — має дістати „власну конституцію". Текст її обмірковане тепер 2110 гуртків серед робітників і колхозників на те, щоб делеґати на зїзд Рад мали з місць відповідні вказівки щодо „критики" нової конституції...

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ „МОПР-У" МАЄ ЗБІЛЬШИТИ СВОЮ ПРАЦЮ.

Заходом „Мопр-у" мають у Києві відсвяткувати дуже виставно день париської комуни (18. березня). Рішено також збільшити опіку над „політичними вязнями капіталістичних країн". (При цій нагоді варто згадати про трагічну долю б. посла Семена Вітика, що з голови українського „Мопр-у" став вязнем, але не в капіталістичній країні, а в „соціялістичній батьківщині всесвітнього пролетаріяту", яким він турбувався все своє життя...).

„СПАСИБІГ..."

В Большевії — як відомо — Бога не признають, зате звязана з Богом подяка „спасибіг" залишилась. Може декому буде цікаво довідатись, що серед великої кількости пісень про Сталіна істнує теж пісня під назвою „Спасибіг". Пісню цю часто співають українським дітям (ребятам чи жовтенятам) у радіо. В ній повторяється ось-такий рефрен:

„Спасибіг великому Сталіну
За наше життя весняне,
За нашу вітчизну ославлену,
За наше дитинство ясне..."

РОМЕН РОЛЛЯН ПРО КНИЖКУ АНДРЕ ЖІДА. ВІДПОВІДЬ РОЗЖАЛЕНИМ КОМУНАРАМ.

Огірчені робітники (мабуть на Україні, та вам не вдалось підслухати, де) звернулись до Ромен Ролляна зі страшною скаргою проти Андре Жіда, що таку невдячність виявив у відношенні до гостинних большевиків. Ромен Роллян відповів довгим листом. Він теж болюче відчув цей небувалий „удар ножем у спину". Жідові відраджували приятелі видавати книжку про СССР, та він усупереч цим радам видав книжку у великому накладі і по дешевій ціні. Цим заподіяв він, мовляв, кривду пролетаріятові, яку ледви чи зможе в житті винагородити. Та Ромен Роллян апелює до большевицьких робітників, аби вони не перейmались, а ще більше завзято працювали для добра справи. Ворошилов і Будьонний у часі громадянської війни 17 разів наступали на одну твердиню „контрреволюції" і врешті її здобули. Що було б — питає у своїм листі Ромен Роллян, — коли б вони були по першій невдачі розчарувались?

Н—вич.

З польської преси.

„Лівиця і війна".

Передова стаття „Бунту Млодих" з 10. січня п. р. (ч. 1.) під згаданим наголовком дійсно заслуговує на те, щоб основніше спинитися над нею і подати деякі уступи в перекладі. Вона висвітлює дуже влучно причини, чому то польська лівиця і центр змінили основно своє становище супроти Німеччини після приходу до влади уряду канц. Гітлера. Автор пригадує, що по світовій війні лише ендеки були рішучими ворогами Німеччини. За те всі інші групи з цілою лівицею, з консерватистами і з т. зв. „масонськими сферами" включно бажали радше порозуміння з Німеччиною. Ліві і соціялістичні кола піддержували тоді найсильніше ідеольоґію марш. Пілсудського і цікавились найбільше прометейськими проблемами, українською проблемою на терені Росії і т. д. Зате тепер дійшло до основної зміни під тим оглядом.

„Ті самі органи, які ще не так давно мило бачили би порозуміння з Німеччиною, стали на чолі протинімецької пропаґанди, накликуючи Польщу до союзу з усіми можливими „фронтами", які звернені проти III. Німеччини. До цього накликує ціла лівиця, центр, т. зв. „Фронт Людови" і масонські сфери. Кожний, хто хоч трішки орієнтується у політиці знає, що є саме так і не інакше".

Тимчасом зміну становища польської лівиці не викликала німецька політика. Далі не лише не дійшло у тому часі до загострення відносин між Польщею і Німеччиною, але саме навпаки до великого покращання.

„Тому слід звернути увагу на дійсно дивний факт, що від часу коли Німеччина заключила з Польщею договір про ненапад і почала полагоджувати з нею безпосередньо спірні справи з обопільним вдоволенням, саме від того часу польська лівиця почала ставитися з найбільшою ненавистю до Німеччини і до всього, що німецьке. Невже це рабські інстинкти людей, яким імпонує лише

ІЛЬКО БОРЩАК. 2

Пригоди української трупи

В ПАРИЖІ У 1893 РОЦІ.

(Докінчення.)

На другий день на сцені (але не театральній!) появилася нова дієва особа, п. Семенов, тодішній кореспондент у Парижі головних російських газет, перекладач на французьку мову ріжних російських авторів і взагалі постать за тих часів досить відома на париському ґрунті.

Ось що він видрукував у „Фіґаро":

„Дозвольте, п. Редакторе, привітати Вас за великодушний почин супроти моїх земляків, яких дирекція поставила в таке погане становище. Я знаю ці справи не гірше від п. Деркача. Я ввесь той час проводив з панею Петровською, аж до останньої вистави. Тому я дуже здивований заявою, що її помістив „Тан". Я власними очами бачив артистів, що не їли цілі 24 години. Один з них після танку зімлів, бо нічого не їв, а випив лише одну каву. Молода артистка, яку вигнали з незаплаченого готелю, спала цілу ніч за кулісами театру разом з хористами. Я знаю інших, що цілу ніч блукали по Парижі.

Та як воно могло бути інакше, коли п. Деркач, директор, ніколи не дав трупі ніяких грошей із своєї кишені?"

Видрукувавши цей лист, Ґастон Кальмет додав, що він спитає ради російського ґенерального консуля як треба поділити між трупою зібрані гроші.

Та на цьому справа не скінчилася. Сварки у трупі тяглися і 28. грудня появилась нова стаття в „Фіґаро" під заголовком: „Малороси". Ось її зміст:

„На прохання колишньої директорки малоросійської трупи п. Петровської ми зробили заклик на допомогу трупи, яка не знає ані слова з нашої мови і яка опинилася в біді через сварки, інтриги та ворожнечу. Ми не можемо втручатися у всі ці непорозуміння, але мусимо дати нашим великодушним читачам деякі пояснення.

Через грошеву невдачу вистав у театрі **„Menus Plaisirs"** пані Петровська зрезиґнувала зі своїх прав директорки і її замінив п. Деркач. Останній знищив усе, що було зроблене до нього і хоче продовжувати на провінції турне, яке скінчилося так катастрофічно в Парижі. Він уважає, що вістка в газетах про лихо, яке зустріло трупу, може пошкодити майбутньому турне і він відмовляється відослати артистів на свою батьківщину як це редакція „Фіґаро" хотіла зробити. Абсолютний господар анґажментів і взагалі всіх актів, навіть і слів цих артистів п. Деркач заборонив цим бідолахам вертатись у рідний край. Ці вимоги загрожують бідній трупі новим нещастям у Франції, де вона блукатиме, як череда, залишена без проводиря. Все це зміняє цілковито ситуацію і хоч ми не маємо жалю до артистів, мусимо припинити збірку, яку ми розпочали. Тому що п. Деркач відмовляє відослати артистів, наші читачі вільні від обіцянок, які дали, щоб допомогти трупі. Тим, що прислали вже гроші, звертаємо їх. Напевно трапиться ще і неодна інша нагода, яка вимагатиме від наших читачів нового доказу їх доброго серця. Щодо грошей, які вже роздані артистам, то редакція „Фіґаро" бере ці видатки від щирого серця на свій кошт і радіє, що могла трохи допомогти бідолахам. Цим ця справа кінчається.

Ґастон Кальмет".

Та не так легко скінчити справу з нашими земляками, які так радо заїдають один другого, особливо в очах чужинців. Пані Петровська вислала нового листа до „Фіґаро", протестуючи проти „ганебної поведінки п. Деркача". Цей останній не залишився в борзі і вилаяв „директорку" в газеті „Тан". Знову П. Петровська відповіла, що витратила 25.000 фр., щоб привезти трупу до Парижа, де не з її вини вистави в **„Menus Plaisirs"** не мали грошового успіху. „Пан Деркач, згідно з контрактом зі мною, повинен був у Парижі платити артистам, але досі не дав іще ні копійки. Він добре знає, що чим більше час минає, тим становище артистів гіршає. Але він хоче використати нетямущість і наївність трупи, щоб спробувати заробити на провінції гроші, які я не могла заробити в Парижі. Я не розумію, чому п. Деркач протестує проти допомоги Ваших читачів. Це є нелюдський розрахунок, проти якого я протестую з усіх моїх сил.

П. Деркач повів сьогодні до амбасади (російської) всіх артистів, не пояснюючи їм мети цієї візити. Вони залишились три години на подвірі амбасади, тоді як п. Деркач і його найближчі друзі говорили в амбасаді в імені артистів, не питаючи цих останніх. Ці бідолахи самі оповіли мені все це.

В дійсности вони бажають одного лише: вернутись до батьківщини. Але п. Деркач запевнює їх, що вони можуть заробити багато грошей у Франції, а для цього вони мусять його слухати. Ці бідолахи дуже наївні й мало-

пастук і храпливий голос Штреземана, який кидав у лице мін. Залеському: „Це брехня". Ні це неможливе. Ці люди так низько не впали, щоб бачити небезпеку у самім можливім відношенні до польських справ. Тут мусять входити в гру і тут входять інші мотиви.

А що польська лівиця змінила своє наставлення до Німеччини і то змінила одночасно з корисним для Польщі зворотом німецької закордонної політики, слід шукати причини тієї зміни в ненависти лівиці для нинішнього устрою Німеччини. Тут читач зрушить раменами. Навіщо-ж було тих усіх висновків. Так ясно було від початку, що ненависть до Гітлера спричинила радикальний зворот у відношенні лівиці і „масонських сфер" у Польщі до польсько-німецьких взаємин".

Автор пригадує, що закордонна політика держави стрічається з міжнародніми ідеями у двох площинах. Перша — це активне використання державою деяких міжнародніх ідей, щоб накинути свої наміри іншим державам. Друга — це підлягання деяких груп чи політики цілої держави чужим ідеям, що їх висувають інші держави для реалізації своєї волі.

„Польща як підмет не має ніякої великої міжнародньої ідеї. Не накидаємо нікому нашої волі, щоб наставити наші вітрила на великі міжнародні струї. Не кажу, що так є добре. Але що напевно є зле, фатальне, катастрофальне — це факт, що не маючи міжнародніх ідей, як підмет, ми стались частинно їх предметом, іграшкою в руках ідеї, що її використовують чужі державні рації".

І хоч марш. Пілсудський дійсно ненавидів комуністичної ідеї не завагався вислати Т. Голувка і Б. Вайдентали до Росії, щоб організували польські сили при „большевицькій армії та відмовив допомоги білим генералам, коли вели розлучливі бої за Росію. **Марш. Пілсудський знав, що державна рація повинна завжди панувати над симпатіями чи антипатіями до устроїв сусідних держав.** Так говорить дійсний національний інстинкт і над цим не слід застановлятися.

Міжнародне положення зміняється. Не можна мати довіря до політиків які — як Дмовський у 1914 р., у 1920 р. і в 1936 р. були постійно переконані, що слід єднатися з Росією саме проти Німеччини. Такі погляди ендеків, які є прихильниками співпраці з Росією і Францією проти Німеччини не змінилися і нині. Вистане прочитати напр. ельокубрації Васютинського і Глюзінського в українській справі, щоб переконатися про це. Одначе автор шанує їх бодай за те, що ендеки вміють відділити національний інтерес у закордонній політиці від внутрішньо-політичних симпатій. Одначе погорджує польською лівицею, яка підпорядковує національний інтерес своїм суспільним та устроєвим симпатіям. Тому це вже не є чисто ідеольоґічний спір, але подобає на небезпеку. У Польщі цькує уже проти західнього сусіда не лише національна меншість та агентури „народнього фронту". Автор доходить до висновку, що слід законом і поліцією виявити тайні міжнародні організації у Польщі, які діють на шкоду Польщі. Прилюдна опінія Польщі домагається, щоб виявлено, чи до таких організацій не належать такі особи, як редактор „Куріера Поранного" В. Жимовський. Вкінці автор закидає діячам польської лівиці та центру, що йдуть слідами таких польських зрадників, як Шанявського; Зайончка, Мархлевського і Дзержинського.

Вище зреферована стаття — непідписана. Однак зі стилю та ріжних подробиць можна догадуватись, що її автором є Адольф Бохенський, якому не лицює тепер підписуватись з огляду на свою активну працю у закордонній службі. Це один із найкращих нинішніх польських знавців міжнародніх проблем, зокрема закордонно-політичних проблем Польщі.

——o——

Перепалки в соймовій комісії у справі жидівської еміґрації.

В понеділок 11. ц. м. соймова буджетова комісія радила над буджетом міністерства закордонних справ. По промові мін. Бека, яку ми подали вчора, прелімінар буджету згаданого міністерства реферував пос. Валевський та торкнувся положення поляків за кордоном. В дискусії промовляло кількох послів, які заторкнули теж справу жидівської еміґрації. І так пос. Будзинський м. ін. критикував діяльність еміґраційного синдикату, кажучи, що там більшість становищ обсадили жиди. Пос. Мінцберґ просив вияснень у справі кольоній. Підкреслив, що як аргумент за кольоніями для Польщі видвигається потребу терену для еміґрації жидів зі Східної Европи. Це виглядає так, немовби Польща хотіла кольоній не для себе, але для жидів з Польщі. Пос. Мінцберґ просив міністра вияснити, бо не думає, щоб його наміром було використати частину жидівського населення на експорт гуртом. Опісля полемізував з висловами послів Будзинського та Валевського.

З промовою пос. Мінцберґа полемізувало кількох послів, між ними пос. Медзінський, підкреслюючи, що в Польщі цінили би жидів, якщоби їх було 50.000. Тимчасом неприхильне відношення до жидів випливає з того, що їх є у Польщі три міліони.

З черги відповідав мін. Бек на промови послів, присвячуючи найбільше уваги жидівській справі. Умовини, які істнують у Палестині, не розвяжуть жидівської проблеми. Тому міністер висунув домагання у справі кольоній для Польщі. При кінці згадав, що у міністерстві закордонних справ урядовців жидів є 1.9 прц.

——o——

(Підпис.)

освічені. І, очевидно, стають на боці того, хто обіцює їм заробіток.

Найкраще рішення було те, яке почав здійснювати „Фіґаро" з допомогою своїх великодушних читачів, себто відправити моїх артистів до дому, за що я ще раз від щирого серця дякую редакції.

Петровська,
Директорка малоруської трупи."

Одночасно редакція „Фіґаро" додала записку, яку п. Деркач в імені цілої трупи передав російському ґенеральному консулеві. Ця записка звучала: „Малоруська трупа під проводом свого директора п. Деркача зявилася у російському ґенеральному консуляті і просила консуля висловити редакції „Фіґаро" глибоку вдячність за її гарний заклик до великодушних мешканців Парижа. Одночасно вона заявила, що хоч її ситуація вельми сумна, вона ніколи не хотіла шукати громадської допомоги, бо вона напередодні контрактів із двома імпресаріями для турне по провінції. Отже артисти не хочуть жадної допомоги, їх директор зобовязується відослати їх до батьківщини, як прийде слушний час і вони висловлюють догану тим із своїх товаришів, які прохали допомоги в редакції „Фіґаро".

Друкуючи цього листа, який очевидячки був інспірований самим Деркачем, редакція „Фіґаро" додала від себе, що дивується артистам, які самі дістали гроші в редакції, дали на це посвідки, а тепер протестують... Дійсно, для французів, що звикли думати ясно, вибрики наших земляків мусіли видаватися „дивними", висловлюючись делікатно.

Два дні пізніше появився новий лист до „Фіґаро", цим разом від редакції російського тижневика, що виходив тоді в Парижі під назвою „Русскій Парижанин".[7]) Ось текст цього листа: „Російська кольонія в Парижі з великою вдячністю довідалася про допомогу, яку Ви дали нашим нещасним землякам. Бо щоб там не говорив п. Деркач, ціла російська кольонія знає, що члени малоруської трупи опинилися в найчорнішій біді і що без Вашої допомоги становище їх ще погіршалоб, бо п. Деркач мав намір повезти трупу на провінцію.

Вибачте цим нещасним за те, що вони не мають відваги скаржитися і навіть підтримують нісенітниці свого директора; Ви певно зрозумієте, що не володіючи французькою мовою й почуваючи себе загубленими у великому Парижі, вони чекають рятунку від п. Деркача, що командує ними, як самодержавний володар".

На цьому кінчається у французькій пресі справа бідолахів, що дісталися до Парижа у 1893 році. Скільки я міг довідатися, до провінції французької вони таки, здається, і не доїхали, а вернулись з Деркачем на Україну.

Чи треба додавати, що ціла ця полеміка, яку ми подали вище, не дуже то зарепрезентувала українське мистецтво у Франції? Практичного зрештою значіння воно і так не мало, бо коли десь 30 років пізніше до Парижа приїхала українська еміґрація, ніхто вже не памятав про пригоди Деркача і спілки. Та пригода ця, можна сказати, таки вельми характеристична для нашої національної вдачі.

Таких Деркачів бачили ми і від 1919 року в Парижі чимало, хоч і не з театральною трупою.

[5]) Ця перша російська газета у Парижі почала виходити у лютім 1892 р., заснована молодим тоді журналістом Е. Дмитрієвим, що від того часу заняв вельми поважне становище у французькій пресі і вже 30 років є головою синдикату закордонної преси у Парижі. Вона проіснувала до липня 1903 р.

По широкому світі.

Китайська поліція викрила широко розгалужену шпіонську організацію, що вела розвідку й агітацію проти кит. уряду та організувала збройні ватаги, щоби ширити заворушення.

У Фінляндії відбудуться в днях 15. і 16. ц. м. вибори президентських електорів.

Британський адміральський корабель „Аретуза" причалив до Валенсії. На його чердаку контрадмірал Ляйон приняв представників тамошнього уряду.

Бельгійський уряд вислав до валенсійського уряду нову ноту, в якій домагається негайної сатисфакції за вбивство бельг. дипльомата барона Борґраве.

В Індії дійшло до нових заворушень. У битві з тубильчими племенами біля Кайсора згинув 1 вояк і ранено 2-ох старшин та 6-ох вояків. У Майсурі дійшло до сутички між мусулманами і християнами; 3 особи убито, 12 ранено.

Польський амбасадор у Римі повідомив міністра Чіяна, що Польща визнала італійську владу над Абісинією.

Совітський амбасадор в Льондоні звернув увагу мін. Іденові на „піратські напади" еспанських нац. кораблів та на міжнародню небезпеку, що відтіля випливає.

В сирійському санджаку Александретти йдуть дальше великі демонстрації прихильників Туреччини та Франції.

Баскійські урядові кола твердять, що еспанська нац. влада не погоджується на виміну бранців та заручників.

До Італії виїде завтра мін. Ґерінґ з двома адютантами; 21. ц. м. він вернеться до Німеччини.

Італійський уряд ставиться до нової британської ініціятиви з резервою, але не неґативно.

У СССР почалася вчора вечором 3. сесія центрального виконавчого комітету; її головним завданням є ухвалити державний буджет на 1937. рік.

Ліґа Націй збереться на 96. звичайну сесію не 18. лише 21. ц. м.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Промисловий податок.

I.

При кінці грудня м. р. міністр скарбу оголосив виконний розпорядок (Д. З. ч. 93 поз. 649) до промислового закону з 15. липня 1925 р., якого устійнений текст появився у „Деннику Законів" з 19. червня 1936 р. (ч. 46 поз. 339). Тому слід основніше спинитися над постановами цього закону та розпорядку. Слід лише памятати, що статті означають постанови закону, параграфи — постанови виконного розпорядку.

ХТО ПЛАТИТЬ ПРОМИСЛОВИЙ ПОДАТОК?

Державний промисловий податок платять: а) торговельні, промислові та інші, на зиск обчислені, підприємства; б) промислові заняття, вичислені в тарифі до ст. 23 і самостійні вільні професійні заняття, вичислені в ст. 9. (лікарі, дентисти, ветеринарі, адвокати, нотарі, архітекти, інжинірі і т. д. (ст. 1).

ХТО НЕ ПІДЛЯГАЄ ПРОМИСЛОВОМУ ПОДАТКОВІ?

Від згаданої постанови 2. стаття закону подає такі винятки: Отже промисловому податкові не підлягають: рільні та лісні господарства і звязана з ними господрствами: годівля інвентаря, молочарство, садівництво, городництво, бджільництво і рибне господарство (ст. 2 уст. 1). Одначе якщо годівлю інвентаря, молочарство, садівництво, городництво, бджільництво і рибне господарство ведуть самостійно, тоді треба платити промисловий податок. Такі підприємства повинні викупити промислове свідоцтво згідно з долученою тарифою до ст. 23 розділ XIX, ч. II. буква Ц (§ 2).

Підлягають теж промисловому податкові гоpальні, бровари, крохмальні, цукроварні, дестилярні дерева та інші подібні промислові підприємства, які переробляють хочби лише продукти місцевого господарства. Далі треба платити податок від молочарства, городництва, садівництва і риболовства, якщо тісно звязані з рільним або лісним господарством та ведеться їх **постійно і для заробітку.** Тоді слід викупити промислове свідоцтво згідно з тарифою долученою до ст. 23 розд. XIX ч. II. буква С (§ 3). Якщо власник ліса продає дерево на пні, не платить податку, хочби навіть ним була торговельна чи промислова спілка або купець (§ 4 уст. 1). Якщо власники ліса вирубують дерево на чужий рахунок завжди платять промисловий податок. Оборот, від якого вимірюють податок — це винагорода за виконані роботи (§ 4 уст. 2).

Не платиться податку за продаж і доставу виробів власного або арендованого рільного господарства і власного лісного господарства, якщо не вдержується окремих торговельних підприємств та окремих складів поза обсягом власних або арендованих ґрунтів (ст. 2 уст. 2).

Не підлягає теж податкові експльоатація на власних або арендованих грунтах: торфу, піску, вапна, каміння, крейди, фосфоритів і т. п. виключно на потреби власного господарства; далі використання цеголень і камінних печей та подібних підприємств, які находяться на згаданих грунтах і заспокоюють виключно потреби власного господарства (ст. 2 уст. 3). Вкінці не платиться податку від млинів і тартаків, положених на власних або арендованих грунтах, які заспокоюють виключно господарські потреби власників або арендарів тих грунтів (ст. 2 уст. 4).

Одначе від згаданих підприємств (нпр. цеголень, каменоломів, млинів, тартаків і т. п.), які продукують теж товари на продаж або на замовлення, платиться промисловий податок. Оборот цих підприємств — це сума всіх приходів брутто з продажі або перерібки (§ 6).

ЯКІ ПІДПРИЄМСТВА ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ПРОМИСЛОВОГО ПОДАТКУ?

Стаття 3. закону вичислює подрібно підприємства, які є **звільнені** від промислового податку. Отже сюди належать: 1) усі підприємства, що їх веде держава на основі зверхніх прав, права монополю або **виключно** на потреби державної адміністрації; 2) державні і приватні залізниці, які є під управою підприємства „Польські Державні Залізниці" враз з усіми ул адженнями до заспокоювання власних потреб залізниці; 3) підприємства публичної ужиточности, що їх ведуть самоуправні союзи під власною управою і на власний рахунок. Сюди належать: водотяги, шпиталі, лябораторії для дослідів продуктів, дезинфекційні підприємства, лазні, різні, електрівні, трамваї, підміські залізнички, автобуси і т. п. Далі льомбарди і щаднично-позичкові каси, що їх ведуть самоуправні союзи, якщо їх діяльність обмежується до приймання вкладок, давання позичок, до продажі державних і пупілярних паперів; 4) допомогові каси (емеритальні, щаднично-позичкові, похоронні і т. п.) працівників державних, самоуправних і суспільних установ, торговельних, промислових і рільних працівників та професійної інтеліґенції; 5) союзи працівників, яких метою доставити відповідальних працівників; 6) наукові заведення — публичні і приватні; 7) виховні і поправчі заведення, вдержувані при допомозі держави, самоуправних союзів, суспільних, освітних та добродійних установ, приюти, бібліотеки, читальні, музеї, ґалерії і вистави, зразкові городи і сади, ґімнастичні салі, грища, тор на совгаику, що їх вдержують спортові орґанізації виключно для своїх членів; 8) необчислені на зиск, постійні і рухомі кінематографічні підприємства, що їх ведуть на власний рахунок державні, самоуправні і суспільні установи для освітньо-культурних цілей; 9) державні і самоуправні театри, якщо не виарендовані; 10) вистави, забави, фестини і т. п. уладжувані у філянтропійних та освітньо-культурних цілях; 11) народній промисл і ремесло, що його виконують дрібні рільні господарі або безробітні без помічників; 12) віднаєм умебльованих кімнат і ведення харчівні без продажі алькогольних напитків, якщо число кімнат на віднаєм не більше двох, число тих, що харчується — не більше 10-ох; 13) операції довгоречинцевого кредиту; 14) трансакції купна продажі всякого рода збіжжа та інших земних плодів на біржах; 15) обороти з експорту вугілля і всякого рода півфабрикатів та готових виробів, переведені безпосередньо або за допомогою спільних бюр продажі і т. д. 16) корабельні підприємства, які перевозять подорожних морем. Крім того скарбовий уряд може виняткова звільнити бідних платників від промислового податку, яких податок від обороту не перевищає 100 зол. річно.

Комунальні додатки до ґрунтового податку.

Міністер скарбу у порозумінні з міністром внутрішніх справ видав розпорядок з 17. грудня 1936 р. (Д. З. ч. 92, поз. 648), на основі якого **найвище обтяження ґрунтів комунальними до**датками до ґрунтового податку виглядає ось так:

На просторі сільських збірних громад у східних і полудневих воєвідствах сільські **збірні громади можуть користати з комунальних додатків до висоти 21%, повітові самоуправні союзи до висоти 26%** — загальної квоти державного грунтового податку враз з підвишкою, що її передбачує ст. 7 закону для тих платників, які платять податок від 110 зол. в гору.

На просторі невиділених міст (себто менших міст як Жовква, Самбір і т. д.) **у східних і по**лудневих воєвідствах, **міста можуть користати** з комунальних додатків **до висоти 36%, повітові** самоуправні союзи **до висоти 11% — загальної** квоти грунтового податку враз зі згаданою підвишкою.

На просторі виділених міст (себто більших міст як Львів і т. д.) у східних і полудневих воєвідствах, міста можуть користати з комунальних додатків **до висоти 47% загальної квоти** грунтового податку враз зі згаданою підвишкою.

Крім того у виняткових випадках **сільські** збірні громади можуть **користати з підвишки** комунальних додатків **до висоти 11.5%, повітові** самоуправні союзи **до висоти 13.5% загальної** квоти грунтового податку, **але вже без згаданої** підвишки по думці ст. 7 закону про державний ґрунтовий податок.

Невиділені міста можуть користати **з підвишки комунальних додатків до висоти 18.5%**, повітові самоуправні союзи **до висоти 6.5%, а** виділені міста **до висоти 25% загальної квоти** ґрунтового податку, **але без згаданої підвишки.**

Селяни не платять оплат за продаж

ХАРЧЕВИХ ПРОДУКТІВ ПО МІСТАХ.

Міністер внутрішніх справ видав обіжник з 9. грудня 1936 (Урядовий Денник М-ства Внутрішніх Справ ч. 35 поз. 245) до воєводів, предсідників повітових виділів і президентів міст про фінансово-буджетову господарку та устійнення буджетових прелімінарів самоуправних союзів на 1937/38 р. Міністер пригадує в обіжнику ,що декрет з 3. грудня 1935 р. (Д.З. ч. 88 поз. 544) скасував право самоуправних союзів побирати оплати за „постій" на публичних дорогах і площах. Цей декрет не торкається оплат за користання з ринків продажі. Ці оплати — вияснює мін. Складковський — не є оплатами за „постій", бо про їх стягання рішає факт користання з публичної площі, щоб продавати. **Одначе цих оплат не можна брати від рільних продуцентів (селян, рільних робітників) за продаж харчевих продуктів** (ст. 30 закону про тимчасове управильнення комунальних фінансів з 1. серпня 1923. Д.З. ч. 62. поз. 454/36); зате можна брати їх від торговців і перекупнів.

Карні справи проти малолітніх.

На основі розпорядку міністра справедливости з 16. грудня 1936 р. (Д. З. ч. 92 поз. 648) **городському міському судові у Львові** передано від 1. січня ц. р. карні справи проти малолітніх з округ судів: городського заміського у Львові і городського у Винниках. Карні справи проти малолітніх, які вплинули **до городського заміського суду у Львові і городського суду у Винниках перед днем 1. січня ц. р., будуть уже розглядані у згаданих судах аж до** закінчення справи в цій інстанції.

—o—

На яку дичину не вільно полювати?

Міністер хліборобства видав розпорядок з 10. грудня 1936 р. (Д. З. ч. 91 поз. 639), яким заборонив від 15. грудня 1936 р. полювати на таку дичину: медведі, лосі-бики, муфльони (великі барани), дрохви і дрохви-камінки.

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Американська витревалість у любові.

РІЗЬБА З МУЗЕЮ.

Чемп Клерк Розе був тільки звичайним торговельним агентом, але ця почесна посада зовсім не перешкоджала йому бути великим прихильником мистецтва. Частину свого вільного часу присвячував він відвідинам музеїв Злучених Держав. Всюди, куди він приїхав, полагоджував свої торговельні справи і йшов до місцького музею.

Одного дня відвідав Клерк Розе мистецьку виставу в Ню Йорку. Між ріжними мистецькими експонатами побачив він раптом різьбу прегарної, молодої дівчини. Різьбу виконав славний мистець-різьбар. Перше, що він зробив, коли побачив вирізьблену постать молодої дівчини було те, що він з місця залюбився і рішив відшукати живий модель.

ПОГОНЯ ЗА МОДЕЛЕМ.

Довідатись про прізвище живого гарного моделю не було для закоханого ніякими труднощами. Живим моделем була молодесенька 16-літня красуня з Льондону міс Етель Ляйтман. Вона приїхала була у гостину до своєї рідні в Ню Йорку і там позувала відомому різьбареві. Заки Клерк довідався про її адресу, вона повернула до Льондону. Цілий рік не чув закоханий нічого про неї. По році довідався, що вона вибірається до Голівуду. Клерк був саме тоді в малім містечку в Тексасі. Щож він робить? Пускається пішки в дорогу до Ню Йорку, щоб кинути бодай оком на свою найдорожчу і вимріяну англійську красуню. Дві тисячі миль бив він ногами, щоб тільки хвилинку бути недалеко своєї обожаної.

Опісля знову кілька літ не чув він нічого про свою кохану, аж одного дня довідався, що вона виїхала до Льондону. Його туга не мала вже меж і він сів на перший-ліпший пароплав та поїхав до Европи. Свою гостину в Льондоні почав він від того, що освідчився своїй коханій. Дівчина була цією несподіванкою така збентежена, що не вміла просто дати закоханому молодцеві ніякої відповіди. Виручили її родичі, які не завиваючи правди в папірці відповіли американському комівояжерові, що їх донька ще за молода й неповнолітня, бо має всього 19 літ. Безталанному зальотникові не залишалось нічого більше до роботи, як мандрувати з поворотом за океан.

ЗДІЙСНЕНІ МРІЇ.

Одначе справа не була така безнадійна, як воно здавалось, бо молода Етель незвичайно зацікавилась закоханим американцем. Цеж мусить бути справді велика любов, коли він виказав стільки посвяти? Витревалість Чемпа Клерка Розе сильно заімпонувала їй. Вона повела справу із вродженою жіночою хитрістю так, що при найближчій нагоді виїхала знову до своєї рідні в Ню Йорку. Там могла вона вже зовсім легко впевнитись про велику любов свого поклонника і сама закохалась у ньому по вуха. Клерк осягнув за той час незвичайно корисне становище. Він став начальником представництва одного великого концерну. За той час осягнула також і міс Етель повнолітність і з 16 літнього дівчатка виросла на прегарну 23-літню панну. Родичі не мали вже ніяких причин робити перешкоди молодій парі і дали врешті свою згоду на подружжя.

Отже щойно після семилітних важких зусиль та трудів найшов закоханий американець дорогу до цивільного уряду зі своєю судженою.

Ротшильд в анекдоті.

Барон Ротшильд — той самий, що гостить саме тепер князя Віндзору — відомий зі своєї марнотратности та не любить він людей, які шукають дурнички. Стратити сто або й двіста тисяч франків на якийнебудь бенкет — це для нього дрібниця, але жертвувати комусь хочби й невеличку суму — страшна неприємність. Листів із проханнями велів він собі зовсім не передавати. На добродійні цілі призначує він все якусь точно означену квоту і більше не хоче про ніщо знати.

Оповідають, що недавно підчас свого побуту в Парижі проходжувався він із одним зі своїх приятелів по бульварах. Приятель хотів собі купити часопис, але не мав у кармані дрібних.

— Дайте мені, будь ласка, одного франка, — звернувся він до Ротшильда.

Ротшильд насупився і вийняв із портфелю стофранковий банкнот.

— Ні, мені треба тільки одного франка, одного франка...

— Візьміть краще сто!... В найгіршім випадку відасьте, а франк, — напевно забудете.

Американські міліонери.

В 1936 р. нараховували в Америці 3 міліони людей, які мають більше як 1 міліон долярів річного доходу або й більше. Найбагатшою людиною Злучених Держав є саме під цю пору газетний король Герст. Він перегнав Форда і банкирів з Вальстріт.

Недавно фінансова комісія промислової палати проголосила спис американців, які мають найвищі приходи. До цього спису вчислюють тільки людей, що мають більшу платню як 15.000 дол.

І у цьому списі перше місце має Герст, який бере в ріжних промислових установах більше, як 500.000 долярів річно. Під платнею розуміємо тільки такі платні, як авторські гонорарі, або презенційні марки в ріжних комісіях і надзірних радах. Приходів від капіталів до цієї суми не вчислюємо.

За Герстом іде фільмова артистка Мей Вест, яка має 450.000 долярів річно. Третє і четверте місце займає: король сталі Гатцайг, який заробляє 390.000 долярів і предсідник управи „Дженераль Моторс" Альфред Слоан який дістає 374.000 долярів річно.

Марлена Дітріх займає пяте місце і має 368.000 долярів. Чарлі Чаплін заробляє 260.000 долярів а Гарольд Льойд „тільки" 125.000 дол.

Цікаве, що платня найбагатшого фільмового фабриканта Самуеля Голдвіна менша, як славних акторів які в нього працюють. Голдвін має всього 117.000 долярів.

Всі, навіть найменші платні, є в наших умовинах просто фантастичні.

—о—

ПІДВОДНОЮ ЛОДКОЮ ДО БІГУНА.

Відомий дослідник далекої півночі Губерт Вілкінс приїхав перед кількома днями до Савтгемптону. В липні цього року хоче він повторити спробу, що він її вже в 1933 році переводив: переїхати із Шпіцбергів через Північний Бігун до проливу Берінга підводною лодкою. Перша спроба, як відомо, покінчилась невдачею. Його лодка спеціяльно уладжена до плавання по північним океані, щоб могла занурюватися на довший час під воду і плисти під ледяною поволокою. Але тому, що моглоб забракнути воздуху, лодка має ще й прилади до ломання леду. Таке ломання дуже важке й небезпечне. Треба підшукувати таке місце де верства леду є тонша, як в інших місцях. Після того, як лодка виплине наверх, набіраe вона свіжого повітря і тоді занурюється знову під воду.

Вілкінс надіється, що ця нова спроба закінчиться повним успіхом.

КРОКОМІРИ ДЛЯ БУДАПЕШТЕНСЬКИХ ПОЧТАРІВ.

Будапештенська почтова дирекція придала великій частині почтарів крокоміри, щоб точно виміряти скільки дороги мусить перейти кожний листар при розношуванні почти. На розподіл районів давно вже нарікають будапештенські листарі, бо райони розділено дуже механічно, так що в однім районі почтар мусить обійти нераз зовсім протилежні вулиці а в іншім скоро і легко розносить свою щоденну почту. Почтова дирекція надіється, що при помочі крокомірів удасться їй установити рівновагу.

Вже перші спроби виказали, що будапештенський листар робить кожного дня підчас служби пересічно 133.000 кроків.

—о—

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА З АВТОМАТУ.

Незвичайний успіх має новий оригінальний автомат, що його виставили недавно в Ню Йорку. Цей новий автомат, що його зладив якийсь Ґрехем Брут, функціонує так самісько як всі інші автомати, які продають чоколяду, поштові марки і папіроски, тільки на передній стіні має шкляний екран. Коли з боку натиснути ручку, на екрані показуються знимки молодих жінок: бльондинок, брюнеток, шатинок, мідяноволосих рудих і т. д. Під екраном є ґудзик з надписом „стоп!" До автомату треба вкинути однодоларову монету і натиснути ґудзик. Тоді випадає з автомату знимка жінки, яка затрималась на екрані. На другій стороні знимки подані всі точні дані щодо кандидатки на жінку і... сума приданого. Претендентові не залишається вже більше нічого до роботи, як піти під подану адресу й освідчитися.

Кожна жінка, яка хоче виставити в автоматі свою кандидатуру, платить власникові автомату тільки 5 долярів.

ЗУСТРІЧНІ ТОРБИНКИ.

У Франції розповсюднюють тепер нові модні жіночі торбинки під назвою „зустрічні торбинки", призначені для неточних пань, які дуже часто забувають про пору умовленої стрічі. Тільки одна половина торбинки зроблена так як завжди. Друга половина призначена на приміщення прецизійного годинника з великим циферблятом і великою вказівкою. Дуже багато молодих мужчин подарувало своїм судженим і жінкам такі годинники, повні радісного оптимізму, що їх кохані приходитимуть тепер точно на умовлені стрічі. Викрути жінок, що буцімто вони не знали точної години, не будуть мати ніяких підстав, бо годинник у торбинці є справді зразком годинникарського мистецтва.

В обороні рідної землі.

ГОРОДЕЧЧИНА.

Районове віче в Любіні Великому.

Дня 13. грудня м. р. відбулося в Любіні Вел. районове протикольонізаційне віче при участи 300 осіб. Реферат виголосив п. Клим Карачевський, адвокат у Городку. Вічем проводив сел. Василь Шмагала з Любіня Вел., секретарював п. Михайло Кристиняк, теж із Любіня Вел. По рефераті принято **одноголосно** відомі протикольонізаційні резолюції і відспіванням національного гимну віче закінчено.

Районове віче в Добрянах.

Дня 13. грудня м. р. відбулося в Добрянах протикольонізаційне віче в присутності к. 200 осіб. Реферат виголосив м-р Степан Андрущишин, адвокат з Городка. По рефераті відбулась дискусія, потім принято одноголосно відомі протикольонізаційні резолюції. Нац. гимном віче покінчено.

Районове віче в Речичанах.

Дня 20. грудня м. р. відбулося в Речичанах районове протикольонізаційне віче, на якому реферував м-р Степан Андрущишин у заступстві хворого інж. Паламарчука. По рефераті виязалась дискусія, після якої одноголосно ухвалено протикольонізаційні резолюції. Відспіванням нац. гимну віче закінчено. Присутніх було 180 осіб.

Районове віче в Зушицях.

Дня 27. грудня м. р. відбулося в Зушицях районове протикольонізаційне віче в присутности к. 300 осіб. Віче скликали о. Стасишин, сотрудник з Повітна і п. Мурміль Гринько, господар зі Зушиць. Реферував м-р Степан Андрущишин. Одноголосно принято протикольонізаційні резолюції і відспіванням нац. гимну віче закінчено.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

Нарада в Товстолузі.

Дня 21. грудня м. р. відбулося в Микулинцях публичне протикольонізаційне віче. Присутніх було поверх 500 громадян з Микулинець і микулинецького району. Президію віча творили: Михайло Афінович з Волі Мазовецької, Дмитро Попадинець з Настасова і Михайло Черник з Конопківки. Реферат виголосив проф. Іларіон Брикович. По рефераті принято одноголосно резолюції, які вислано до Президії Ради Міністрів і до тернопільського воєводи.

Нарада в Чистилові.

Дня 22. грудня м. р. відбулася в Чистилові довірочна нарада в земельній справі. До президії входили пп. Старинський Лука і Божик Микола. Реферат виголосив дир. Микола Никифорук. По рефераті ухвалено одноголосно відомі протикольонізаційні резолюції.

Нарада в Ігровиці.

Дня 27. грудня м. р. відбулася в Ігровиці довірочна протикольонізаційна нарада. До президії вибрано місцевого пароха о. Степана Вонса і господарів Івана Ничку та Павла Мулькевича, секретарював Волод. Скульський. Реферат виголосив проф. Іларіон Брикович. По рефераті ухвалено одноголосно протикольонізаційні резолюції.

Нарада у Мшанці.

Дня 27. м. р. відбулася у Мшанці довірочна протикольонізаційна нарада. Величезну салю читальні „Просвіти“ заповнили вщерть громадяни Мшанця і Дітковець у числі понад 600 людей. До президії увійшли господарі: Пайташ Степан, Михайло Данилюк і Василь Гнатюк. Реферував проф. Іларіон Брикович. У дискусії забирав слово о. Ст. Вонс з Ігровиці і два місцеві селяни. Ухвалено одноголосно відомі протикольонізаційні резолюції і відспіванням нац. гимну нараду закінчено.

НАЦІОНАЛЬНА ФЛЬОТА ЗАТРИМАЛА ЗНОВУ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ТАСС повідомляє: Як подає совітська преса 8. ц. м. есп. національні кораблі затримали в Гасконському заливі совітський корабель „Смідовіч“ та забрали його до одної зі своїх пристаней. На кораблі був вантаж жита, пшениці та гороху, що його „Експортхліб“ продав еспанським торговельним організаціям.

Треба тільки дуже бажати...

Багато наших читачів напевне пригадають собі знимку молодого, пристійного мужчини, яка була поміщена в одній із січневих чисел нашого часопису. Під знимкою було подане, що сама ця молода людина заінкасувала округлу суму 200.000 золотих, яку виграла на чвертку льотерійного льосу.

Одначе мало хто знає історію тої щасливої чвертки. Було це перед самим Різдвом Христовим. Суджена пана Івана мала великий клопіт, який то дарунок купити свому будучому чоловікові: краватку, хусточки, папіросницю? і т. д. — це все видавалося їй дуже нецікаве, вже відоме. Бажала купити йому щось, що доказало би, як добре, як найкраще на світі йому бажає. Припадок завів її перед колектуру, де й купила льос.

Пан Іван був навіть дещо — як сам признає — здивований тим дивним дарунком, у формі „листка“ паперу, одначе винагородили його слова його судженої.

— Так хочу, щоб було тобі добре, так хочу, щоб нам було добре, так дуже сильно хочу, що напевне виграєш. Мусиш виграти!

Минуло кілька тижнів. Прийшов останній день тягнення четвертої кляси. Панна Ірина свято вірила, що міліон впаде тільки на число льосу її судженого. І не завелася. Як цілком зрозуміле, почула крізь радіо довго очікувану, щасливу вістку. Скоро одягнулася і побігла до бюра, щоб сама особисто могла повідомити про щастя. Було багато радости — та знезвва пан Іван зловив себе за голову:

— На Бога, деж це я маю схований льос?

Показалося, що непоправний скептик, не звернув навіть уваги на цей „листок“ паперу і десь його запропастив.

Одначе скінчилося все щасливо. Льос найшовся. При кінці лютого справили велике весілля. Подружня пара живе дуже щасливо, а пані Ірина коли часто питали її знайомі, яке число треба купити, відповідала:

— Число не відограє ту жадної ролі. Треба тільки дуже і дуже бажати...

В січні почалося знову тягнення четвертої кляси. Знову в колеса випаде міліон. Пані Ірина має і далі великий клопіт. Усім своїм знайомим мусіла купувати на ялинку і на Новий Рік льоси, бо інших дарунків ніхто від неї не хоче приняти. Одначе журиться дещо, бо не всі зможуть виграти міліон, хоча кожному цього бажає. Та не забуває, що крім міліона є ще десятки і сотні тисяч і це все чекає на своїх майбутніх власників.

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

ЗА ДОЗВОЛОМ МОСКВИ...

Центральний виконавчий комітет СССР дозволив на основі 83. статті конституції совітських республик Азербейджанові, Вірменії та Грузії утворити народні комісаріяти легкого, лісового та харчевого промислу. Слід згадати, що 83. стаття конституції зовсім не узалежнює творення нових наркомів союзних республик від згоди московської влади.

ПЕРЕД РОЗПРАВОЮ ПРОТИ УБИВНИКІВ ПРОНІНОЇ.

Слідство у справі замаху на Проніну покінчилося. 6-ох обвинувачених у співучасти стане 17. ц. м. перед найвищим судом РССФР на виїздовій сесії в Мелекесі. Обвинувачуватиме жінка-прокуратор Нюріна.

СОВІТСЬКИЙ ПЕДАГОГ.

Органи безпеки арештували учителя Сергія Кожевникова, що на вулиці нападав на прохожих, рабуючи їх одіж, жінкам торбинки.

—o—

НОВИНКИ.

— **Святочні бажання**, які надійшли після видрукування святочного числа: Побажання з Різдвом і Новим Роком Рідним і Знайомим пересилають **Софія і Омелян Гординські**. — **о. Андрій і Юлія Пшепюрські** зі Старяви бажають Веселих Свят і Нового Року Рідні, Приятелям і всім Знайомим. — Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим всього найліпшого з Новим Роком бажають **Уляна, Гринь, Маруся, Зеня Терлецькі.**

— **Якщо** вже радіоприймач, то тільки фірми „Екравокс“, Львів, Академічна 28. 7—20

— **Подаємо до відома ПТ. Громадянам**, що дня 2. січня ц. р. Центросоюз відкрив нову мясарську крамницю при вул. Замарстинівській ч. 36. Разом із недавно відкритою крамницею при вул. Кентшинського ч. 21. це вже сема крамниця Центросоюзу у Львові. 85 3—6

— **„Вифлеємська Ніч“ на сцені.** Заходом Комітету будови церкви СС. Василіянок і читальні „Просвіти“ на Вульці у Львові відбудеться в днях 16. і 17. ц. м. в салі монастиря СС. Василіянок при вул. Потоцького 95. вистава сценічної ораторії І. Лупика „Вифлеємська Ніч“, яку відограють члени аматорського гуртка вулецької читальні Просвіти. Перша вистава для молоді в суботу (год. 3.30), друга для старших громадян у неділю (год. 5. попол.). Дохід призначений на будову церкви і читальняного дому.

— **Програма радієвого концерту Марії Сокіл**, „Рідко виконувані твори“, який відбудеться сьогодні в середу в год. 17.15—17.50 (на всі стації Польського Радія), така: 1) Моцарт: Арія з опери „Іль де Пасторе“ (з фортепяном і скрипкою), 2) Василенко: Три гіндуські пісні до слів Рабіндранат-Тагоре (з фортепяном і скрипкою), 3) Танеєв: Канцона до слів Данте Аліґієрі (з фортепяном, скрипкою і віольончелею). Між вокальними точками Антін Рудницький, Лев Сак і Петро Пшеничка виконають фортепянове тріо Гусенса „Картинки з побуту на селі“

— **Нова ревія моди.** Ревії мод це імпрези, які притягають масово публику, головно жіноцтво. І в нас відбуваються рік-річно такі імпрези, улаштовані кооперативою „Труд“, яка показує нам наглядно поступ у ділянці жіночого кравецтва та у розвитку нашого смаку. Невідрадні матеріяльні обставини відтягають чимраз більше одиниць від дорогих, а неоплатних тепер студій і спонукують посвятитися ремеслові, яке дає можливости заробітку. Між ремісничим доростом стрічаємо чимраз більше інтеліґентних одиниць, що покінчивши середню школу, здобувають фахове знання. При кооперативі „Труд“ істнує фахова кравецька школа, де ходить кількадесять дівчат. На дохід цієї школи 25. п. м. відбудеться в салі театру Ріжнородностей в 7. год. вечором ревія моди. Фаховою конферансієркою займеться п. Еля Олесницька, яка підготовляє цю імпрезу. На тому вечорі почуємо також спів і побачимо танки. Ближчі подробиці подамо в найближчих днях. Білети можна набути в кооп. „Труд“ — Ринок ч. 39. І. пов.

— **Фріц Крайслер**, відомий скрипак, учень славного Ісая, після довголітніх виступів у великих світових центрах, дасть свій концерт 18. ц. м. у Великім Театрі.

— **Безплатні курси славянських мов** у Варшаві будуть відбуватися дальше в другому шкільному півроці заходом Т-ва молодих славян (вул. Круча 21/II). Курс української мови вестиме м-р К. Чайковська, лекторка варшавського університету. Перший раз розпічнеться курс словацької мови під проводом проф. Е. Клепаґової.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів у пятницю, 15. січня ц. р. в год. 7. вечір. На сходинах звідомляє д-р Т. Е. Бурачинський про засідання Ради Палати Лікарів у Львові.

— **Чому не дзвонили дзвони Успенської церкви на похороні д-ра Степана Федака?** Всі присутні на похороні бл. п. д-ра Степана Федака звернули відразу увагу, що хоч похоронний похід ішов вулицею Руською, зупинився перед Успенською церквою і в церкві був відправлений над домовиною парастас — дзвони тієї церкви мовчали. Деякі українські газети висловили з цього приводу здивування. Річ ось у чім: ключів від дзвіниці Успенської церкви не має парох, тільки п. Гулла, теперішній сеніор Ставропігії, правної власниці церкви. Ставропігія не віддає ключів до дзвіниці під притокою, що там зложені „вартісні книжки“. На ділі це звичайна дрібничкова шикана, у практиці використовувана на те, щоби „мститися“ на небіщиках-українцях, через відмову їм подзвіннього, та вшановувати ним виключно „русских“. Дзвони Успенської церкви дзвонили навіть, коли помер маршал Фош, дзвонять теж, коли помре якийнебудь маленький собі москвофільський чоловічок. Тоді істнує „рівність“ у трактуванні достоїнства смерти. Вона щезає, коли помре український діяч. Фош — великий полководець та історична постать понад пересічну мірку; але сумніваємося, чи його заслуги для греко-католицької Церкви і віри більші від Степана Федака, тієї побожної людини, що до старости літ майже щоденно служив до Служби Божої у тій самій Успенській церкві, вихованка бурси Ставропігійського Інституту і кількалітнього „сеніора“ Ставропігії. Колиб була у

тих кацапів дрібка почуття звичайної людської пристойности — вони не виявлялиб своєї заілости супроти такого покійника. Автім: чи це справді заілість, чи це свідоме бажання помсти? Гадаємо, що ні: от, таке собі звичайне хамство...

— **Магістратський вантажний віз ч. 91222.** Підчас похорону бл. п. Степана Федака трапився такий випадок: Коли похоронний похід виходив з вулиці Сикстуської та перетинав широку вул. Легіонів, зупинився на тій поперечці ввесь коловий рух. Станули трамваї, авта, візники. Не зупинився тільки один віз: вантажне авто магістрату ч. 91222, повне снігу і сміття. Шофер з такою силою наїхав на юрбу людей, що вона розскочилась і перепустила віз, лаючись та бажаючи тому шоферові, щоб відбув свою останню дорогу. Цікаво, чи хтось із магістратських достойників поцікавиться, хто це такий темпераментний і мабуть патріотичний шофер, що не вважав за можливе почекати хвилину разом з усіми, що чекали, заки переїде караван, на якому висів вінок від львівського магістрату?!

— **Магістратські ялинки тільки для поляків.** Цього року магістрат увів дуже гарну й похвальну новину: поставив у кількох точках міста високі ялинки та прикрасив їх кольоровими маленькими електричними лямпочками. Стояли такі ялинки коло магістрату на Ринку, на Марійській площі, коло костела св. Антонія, — і робили дуже гарне й миле естетичне враження, утревалюючи теж чудову традицію різдвяних ялинок. І стояли так від польського Святого Вечора по... перший день Різдва греко-кат. обряду. Саме в перший день Різдва по старому стилі, себто в день після польських Трьох Королів, їздило по місті поготівля міської електричної стації та знімало з ялинок електричну інсталяцію. Світлий Магістрате! Чи справді не можна було з тою процедурою стриматись ще три дні?! Чи справді навіть невинними ялинками треба в українських мешканців м. Львова викликувати враження, що магістрат уважає їх — неіснуючими?!

— **Поліційний нагляд над шкільною молоддю.** У звязку з виданим недавно розпорядком головної команди державної поліції про поліційний нагляд над шкільною молоддю наспіли вже перші донесення до шкільної влади про невідповідне поведення молоді середніх шкіл на публичних місцях. У ріжних містах стверджено, що шкільна молодь курить на вулицях папіроси, запивається по шинках, ходить на недозволені кінові фільми і т. п. У кожному випадку шкільна влада має витягнути відповідні консеквенції.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. клас. льотерії впали м. ін. такі виграні: 10.000 зол. на ч. 45226 57214 84179 129865 184684, 5.000 зол. на ч. 67218 169540, 2.000 зол. на ч. 11578 22704 29013 39751 56958 62140 65266 72061 81089 86248 95681 99644 114561 121836 133159 154476. 1.000 зол. на ч. 1586 3124 8255 28693 39810 40615 41269 47031 56309 65765 68555 74734 86642 95821 103994 111975 134208 141273 142188 147488 147631 148511 151533 153451 155852 169261 178578 193462.

— **Звишка цін збіжа у Львові.** У Львові зазначилася від кількох днів звишкова тенденція на всі роди збіжа та муки. Це вислід оживленої тенденції на закордонних ринках і більших закупів на експорт з Польщі.

— **Зїзд б. комбатантів армії УНР.** Як повідомляє аґенція ВУ, в Парижі відбувся 26. м. м. зїзд союзу колишніх комбатантів армії УНР. у Франції. Нарадам проводив голова союзу і почесний голова ФІДАК-у, до якого належать теж українські комбатанти, ґен. Олександер Удовиченко.

— **Студентські ексцеси.** На варшавськім університеті дійшло 11. ц. м. знову до студентських ексцесів. Тим разом посварилися чотири endeцькі боївкарі з ОНР-івцями. Непорозуміння скропилося на жидах, яких побили і викинули з авдиторії.

— **Поширення тернопільського шпитальництва.** В Тернополі відбулося офіціяльне посвячення нового шпиталю заразливих недуг і новозбудованого другого поверху у головному шпитальному будинку. Урядження обох обектів відповідає найвищим вимогам новочасного шпитальництва.

— **Краєва хроніка.** Прокуратура коломийського окружного суду поставила в стан обвинувачення бурмістра Заболотова, Стефана Піліховського у звязку із зловживаннями в міській різні. — На залізничій лінії Львів—Броди кинувся під потяг емер. поштовий урядовець Казимир Боршовський, літ 58, і згинув на місці. — В Задубрівцях снятинського повіту згоріла загорода Михайла Крищука вартости кількох тисяч зол. Стверджено, що пожежу спричинив сам власник, людина несповна розуму. — На ринку в Коломиї залізничий потяг до Слободи Рунґурської переїхав віз Йосифа Бека. З людей ніхто не згинув. — У Гвіздці Мал. коломийського повіту арештовано Юрка Бортійчука під закидом, що отроїв свою жінку Доцю вовчими ягодами, щоб оженитись зі своєю любовницею. — У Стрілках бобрецького повіту згоріло двоє дітей форналя Павлишина, які, полишені в хаті без опіки, запалили солому на підлозі. — Біля стації в Борщовичах під Львовом кинулась під потяг якась молода жінка і жінка згинула на місці. — До мешкання Йосифа Кіца в Подусільній пов. Перемишляни добулись два невідомі напасники і залякавши зброєю домівників, забрали із скрині 5 зол. — На дорозі біля Монастириськ коло Бучача три грабіжники ограбили Мих. Коротота, відобравши йому 53 зол.

— **Голяндська наслідниця престолу в Криниці.** Після свого вінчання голяндська королівна, кн. Юліяна вибралася зі своїм чоловіком, кн. Бернардом, що дістав титул „королівське величество князь Нідерляндів“, в пошлюбну подорож. Загально думали, що вони задержаться в одній із зимових кліматичних місцевостей в Тиролі. Тимчасом вони виїхали зовсім інкоґніто крізь Берлін до Польщі, а в суботу вечором до Криниці, де замешкали в готелі „Патрія“, власности співака Яна Кепури. У книзі зголошень вписалися: гр. Бернард Штернберґ, літ 25, з дружиною Юліяною, літ 27. Разом з ними приїхало 5 осіб охоронного почоту, всі високого росту, кремезні. На другий день молода пара вибралася у спортових костюмах на лещетарську прогульку. В Криниці побудуть обоє кілька тижнів, причому мають звідати Закопане і Краків. Слід зазначити, що сам власник віллі „Патрія“, Ян Кепура перебуває з жінкою, відомою співачкою Мартою Еґерт, на концертовому турне в Бельгії. Кажуть, що до Криниці приїде також голяндська королева Вільгельміна у відвідини до своєї одиначки.

— **Замах на директора.** Директор гути „Сташіц“ у Сосніівці, Франц Ґальот, став жертвою замаху. На шосі між Соснівцем і Мол жеєвом стрінув якусь жінку, що хлюпнула йому в лице грізку теч. Ґальот упав осліплений на землю. Його відвезли до шпиталю, де стверджено, що одно око зовсім випалене та що нема надії вратувати друге око. Правдоподібно зробила це якийсь видалений робітник, переодівшись за жінку.

— **Зі судової салі.** Познанський апеляційний суд засудив на смерть двох опришків: Клима Козловського і Володислава Франкевича. Вони проводили грізною бандою, що довший час оперувала на Поморі та на території Данціґу.

— **Міжнародня мова для шкіл.** Федераційний сенат Австралії приняв внесок сенатора Абота, що домагається зголошення до Ліґи Націй проєкту ввести одну спільну мову для всіх шкіл на світі, щоб народи могли краще себе розуміти.

— **„Найбільший мислитель світа“ — Сталін?** „Реві де Парі“ вичисляє всі титули, якими користується в Совітській Росії диктатор Сталін, званий „ґеніяльним провідником“, „вождом народів“, „провідником людства“, „ґенієм нового світа“, „наймудрішим чоловіком нових часів“, „найбільшим мислителем світа“ і т. д. „Дивна річ — пише „Ле Матен“, — що той „найбільший мислитель світа“ і „вожд народів“, той „ґеній нового світа“ не зробив навіть того, щоб залізниці в Росії якслід функціонували. Жах подумати, що як ствердив сам Каганович, диктатор від совітських шляхів, в однім тільки 1934. р. було аж 62.000 випадків на залізницях, значить, 170 денно! Але маймо надію, що ті жахливі числа змаліють, бо „ґеній нового світа“ наказав розстрілювати всіх залізничників, що спричинили залізничу катастрофу. Може число випадків зменшиться, зате побільшиться смертність між залізничниками“.

— **Комсомол у Чехословаччині** мав у 1935. р. 14 тисяч членів, тепер має їх 126 тисяч. Він ділиться на три групи: робітничу, селянську, студентську і міську. Працює в порозумінні з Комсомолом совітським. Кожного року висилає гурти чехословацької молоді до Москви на спеціяльні курси комуністичних інструкторів. Наслідки виховання показалися вже в армії. Ствердили це з великою журбою на великих осінніх маневрах команданти чехословацьких військ.

—о—

Останні вісти.

„КОРУПЦІЯ ТА КРАДІЖ ПУБЛИЧНОГО ГРОША ДОХОДИТЬ ДО ЖАХЛИВИХ РОЗМІРІВ“.

Промова мін. Грабовського

Буджетова комісія сойму розглядала нині буджет міністерства справедливости. Після референта, посла Сюди, промовив міністер Грабовський.

Він ствердив, що **злочинність у Польщі росте. Скількість вязнів за 2 останні роки подвоїлась — тепер їх є 60.000.** Причини слід шукати у скріпленні діяльности закордонних агентур, важких господарських умовинах, та морально-обичаєвій кризі.

Крадіж публичного гроша, хабарництво, недбальство, недогляд, протекціонізм і непотизм ось недуги, що нищать державний організм. Їх слід витягнути перед суд, а не укривати, щоб рятувати престіж.

Опісля міністер згадав, що **задумує доповнити карний кодекс постановами про протидержавні проступки.** Щоби запевнити судейську незалежність, необхідно піднести судейські платні, а то тепер **начальник гродського суду має 420 зол., повітовий командант поліції — 500 до 680. Необхідно зреформувати правничі студії,** змушуючи правників до систематичної праці та **поліпшити матеріяльне положення судових аплікантів.**

На найближчій сесії міністр предложить соймові такі законопроєкти: про зміну устроїв судів і карної процедури, проєкт пресового закону і закону про фундації.

Поодинокі частини промови приняли присутні сильними оплесками. До дискусії записалося 14-ох послів.

ЗАЯВА ВЕЛИКОГО МУФТІЯ ПАЛЕСТИНИ.

Перед королівською слідчою комісією став нині великий муфті Палестини. Він заявив м. ін.: „Нашою ціллю є арабська незалежність у Палестині“. Промови муфтія слухає більша частина членів арабського комітету.

ЕСПАНСЬКІ КОПАЛЬНІ В НІМЕЦЬКИХ РУКАХ?

„Еко де Парі“ подає з Льондону, що британський уряд дуже невдоволений, що уряд з Бурґосу рішив заплатити Німеччині копальнями руди, які дотепер експльоатували анґлійці та французи. Йде тут головно про копальні в Ріо Тінто та в Гуельві, багаті в мідь та сірку.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Як подає телеґрафічна аґенція валенсійського уряду, червона бомбова ескадра, не зважаючи на мряку, збомбардувала нац. позиції під Кастравальо.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Зі сцени. Мин. пятниці повторив драм. гурток „Сфінкс“ комедію Левпа „Перфуми моєї жінки“. Вистава пройшла знову з великим успіхом під оглядом гри. Всі актори грали бездоганно, хоч дещо слабше як на премієрі. Пояснюємо собі це їх пригноблением бо за свій безінтересовний, повний посвяти труд не мають у громадянстві піддержки. Адже „Сфінкс“ — це секція при Повіт. Союзі Кружків „Р. Ш“. і тому вона повинна мати повну підтримку громадянства, тимбільше що мистецький рівень гуртка направду дуже високий. Проте з премієри було ледви кільканадцять золотих доходу, а другої вистави недобір. Повертаючись ще до вистави, слід подати, що обстанова була знову нова: меблі з робітні Білогубки, шкло зі склади Снігуровича, декорації роботи Мачуляка. На Маланку підготовляє гурток „Сфінкс“ велику ревію, в якій

між іншими візьме участь соліетка Іра Соколовська (танці). Гадаємо, що на цій новорічній ревії буде саля повна і „Р. Ш." нарешті збере трохи грошей на свої потреби.

Свято в честь гетьмана І. Мазепи відбулося мин. неділі заходом чит. „Просвіти" в селі Угринові Долішньому, під Станиславовом. На програму склались: промова Демушки, кільна декламацій, з яких найкраще випала декламація маленької Петрашівної та низка історичних і народніх пісень, що їх відспівав муж. хор „Думка". Свято залишило численно зібраній публиці гарне враження. Чи не подумало-б і місто про свято в честь Мазепи? **Б. Л.**

——o——

Спорт.

ГАКІВКА.

А. З. С. — Україна 2:0 (1:0, 0:0, 1:0).

Змагання за мистецтво А-кляси програла Україна, хоч могла їх виграти. Українській дружині недоставало відповідного тренінгу (А. З. С. грав уже в турнірі в Криниці) і при тім развила егоїстична гра поодиноких напасників, які забули про те, що гаківка вимагає комбінаційної гри, так як інші дружинові гри. Судьював п. Саварин і Сабатовський.

Чорні — Седертель 2:1 (1:0, 0:1, 1:0).

Чорні розіграли в Криниці гаківкові змагання зі шведською дружиною і виграли 2:1.

ТУРНІР У ПІНҐ-ПОНҐУ ЗА МИСТЕЦТВО ЛЬВОВА.

Турнір за мистецтво Львова українських спортових дружин у змаганнях в пінґ-понґ дав у першій половині змагань такі висліди:

Україна	4	8:0	16:4
Каменярі	4	6:2	16:4
Отеп	4	2:6	8:12
Зоря	4	2:6	5:15
Союз Купців	4	2:6	5:15

У другій половині розіграно вже такі змагання:

Зоря — Союз Купців 3:2.

Зоря — Україна 4:1.

Отеп — Союз Купців 3:2.

ПІНҐ-ПОНҐ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом І — Макабі II 5:0. Змагання за мист. Б-кл. виграв Пролом воковером, бо Макабі не доставила м'ячів фірми „Маго", якими лише можна розігравати мистецькі змагання. Приятельські змагання закінчились несподіваною програною Пролому 3:2, який того дня мав дуже слабий день. Знаменито грав Атаманюк, який бравурною грою добув загальне признання. Другий пункт для Пролому добув Калічук.

Мистецтво А-кл. у пінґ-понґу добула знаменита дружина Макабі, в якою перед двома тижнями виграв Пролом 3:2. **Б. Л.**

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Віденські й мадярські дружини на чужині: Адміра — Вейрут 8:2 (3:0); Австрія — Гібральтар 7:4 (5:1); Вудаї XI — С. Ц. Нансі 1:0 (1:0).

98 воріт за два дні. Празька гаківкова дружина Т. Ц. грала три товариські змагання з провінціональними дружинами, в яких здобула 98 воріт. В Угіци виграла 31:0, в Яромирі 38:0, а в Кральовім Дворі 29:1!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Думки при святі.

Минулися свята... хотів сказати — як батогом тріснув, — але про цьогорічні так сказати не можна. Чотири повні дні, а коли брати і середу, то пять! Нема на світі батога, що так довго тріскав би.

Був цього року час і на гутірку і на сон і на їжу. Був час і на рої думок, що тиснуться кожного дня до голови, але не кожного дня можна їх допустити. Відганяємось від них, як від настирливих мух, бо нема часу на роздумування, коли треба то це, то те, а ще більше то цього, то того.

Зате в свята маємо бодай тінь враження, що нам нічого не бракує і тоді сами приманюємо думку, коли тільки забзенить коло вуха. Ходи — мовляв — думко, поміркуємо в двійку — може справді!...

І думки линуть. Усякі. Політичні і поетичні, громадянські і громадські (о, браття! розмежуймо ці два прикметники!...), світські і релігійні...

Возьмім релігійні.

А з релігією возьмім свята.

А зі свят возьмім цьогорічне Різдво...

Святий Вечір був направду святий. На вулицях святий спокій, фіри не їздять, купці не торгують, ніхто ніде не спішиться... хіба до кіна, на зустрічку, чи до театру. Приємно. Так і відчувається святочний настрій на кожнім кроці, на кожнім місці. Забуваєш, що це все не ради Святого Вечора, а і радієш, що ось-ось зійде перша зірка.

Перший, другий і третій день свят уже зовсім не ті.

Місто клекотить від буденного гамору, як кратер великого вулькану, склепи отворені, уряди чинні, на недокінчених будовах мулярі, на докінчених бляхарі, на торговицях крик звірят і рев людей, а дорогою фіри з вуглям, папером, цеглою, піском, камінням, бочками, пачками і сміттям. По церквах різдвяні відправи, але за гамором міста не чути церковних дзвонів, а до церкви йдуть тільки ті, що не мусять бути при праці, що не стратять через те куска хліба.

Іду вулицею. Знайомий українець-склепар. Другий день свят — торгує.

Заходжу.

— Ви нині не святкуєте?

— Ох, чому не посвяткував би! Не думайте, що я з хапчивости. Але замкну на три дні, в середу також було замкнене, неділя неділею — разом пять днів. Страчу клієнтів, мушу...

Розумію, що мусить.

Заглядаю то сям, то там. Декуди замкнене, декуди ні. Одних і других жаль. Одні стратять, другі не святкують...

А скільки стратимо з господарського боку. Адже на латинські свята і так усі склепи мусіли бути замкнені. Коли для купця обчисляють стільки і стільки торгових днів, то для нашого купця требаб ще добавити зо два місяці на наші свята.

Розвязка нелегка, але мусить бути.

Чув я вже ріжні пропозиції, а ось недавно ще одну:

— Я казав би завести для міст новий календар по церквах, а село нехай святкує по старому.

— Чи ви думаєте — відповідаю, — що село не має своїх календарних клопотів. Адже в латинське свято воно сяк чи так має спутані ноги.

— Все те правда. Але раджу спробувати з містом.

Може й справді, може ні, але чим далі, тим більше — годі.

В календарях маємо вже чотири календарія: греко-католицьке, римо-католицьке, православне і жидівське. Не зашкодить — думаю — ще й пяте: поступове.

Подумаймо!.. **Галактіон Чіпка.**

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. ілюстрований популярно-науковий місячник. Р. X., ч. 1. за січень 1937. Зміст: О: Орлюк: „Четвертий універсал" (з приводу свята 22. січня), з портретом М. Грушевського. — Володимир Дорошенко: Василь Стефаник (1 порт.). — Десятий рік „Життя і Знання". — Із наших різдвяних звичаїв: 1. Село Малів на Лемківщині Ф. Коковського (1 обр.); 2. Село Боришківці на Поділлі М. Садівницької. — Володимир Савченко: Черговий порядок вишкого володіння. — ів: Чому завдячують літаки чімраз більшу скорість. — Андрій Ластовецький: Дещо з куховарської хемії. — Порада на безсонність. — Куховарство — обовязковий предмет науки. — Я. Пастернак: Йорданводохрищі (4 обр.). — Франц Коковський: Грунтові книги. — Володимир Січинський: Рогатин (6 обр.). — Дещо з історії чорнила та сталевих пер: Чорнило Я. Волошина; Сталеве перо Романа Богдановича (1 обр.). — ів: Як можна шліфувати міддю іридій. — Степан Чарнецький: „Українська Бесіда" у Львові, з нагоди 75-ліття існування (з портретом Юліяна Лаврівського) — Гр. Бобик: Омела — цілюща рідвиння рослина. — Стр.: Не всі риби без голосу. — Р. Осінчук: Як повстають та яке значіння мають хиби серця (8 обр.). — Мирон Заклинський: Манджурія під владою Японії (1 мапа). — ів: Поляк, що знав добре українців (з нагоди смерти Леона Василевського) (1 порт.). — Микола Андрусяк: Чорноморські й кубанські українці (6 обр. + 1 мапка). — Богдан Романенчук: Композиція твор з Василя Стефаника. — Роман Сімович: Як повстала опера. — Е. Жарський: Що таке фізичне виховання. — Бібліографія.

Листування Редакції.

ВП. радіослухачі з Золочівщини: Письмо передали куди слід.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ЯРОСЛАВ:

14. І. Циганський барон.
15. І. Муж двох жінок.
16. І. Шаріка.
17. І. Вій.
18. І. Катерина.

ПЕРЕМИШЛЬ:

19. І. Прем'єра, драма на 4 дії Евг. Завірського п. з. „Чорногора в огні" (Довбуш). Виведення М. Бенцаля. Нові декорації і костюми.

З Перемишля іде театр до Добромиля.

Великий Театр:

Середа, 13. І. год. 8 веч. опера „Пікова дама".

Четвер, 14. І. год. 7.30 веч. „Подружжя".

Пятниця, 15. І. год. 8. веч. „Аїда" оп.

Кіна.

АПОЛЬО: „Тато женеться".

АТЛЯНТИК: „Сіоси".

ВАНДА: „Шевськар Варшави", „Все місто говорить про те".

ҐРАЖИНА: „Вірна ріка".

ЕВРОПА: „Буде враще" із Шепком і Тонськом.

КАСІНО: „Ромео та Юлія".

КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт", „Навіщо працювати" з Флінном і Флінном.

КОПЕРНИК: „Рік 2000".

МАРУСЕНЬКА: „Герой", „Моя зіронька" із Шерлі Темпль.

МЕТРО: „Королівська фаворита", „Дім ч. 56".

МІРАЖ: „Дівча з хмар", Пат і Паташон як „Вязні".

МУЗА: „Жінка чи секретарка".

ПАКС: „Венгалі".

РАЙ: „Чардаш, Токай, Кохання".

СВІТ: „Чардаш, токай і кохання".

СТИЛЕВЕ: „Тоні з Відня", ревія „Шал гумору".

ТОН: „Кроваві перли".

ФОТОПЛЯСТИКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Індія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 13. січня 1937.

Берлін (356,7) 19.15 Оперетові мельодії, 20.45, 21.00 „Джаміле" оп. Бізета, 22.30 Легка й танк. музика, **Братислава** (298,8) 18.15 Мадярські мужицькі пісні, 19.50, 20.00, 21.00 „Золотий півник" оп. Рімського-Корсакова, **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт орх., 17.00 Циг. музика, 18.30 Саксофон, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, **Відень** (506,8) 11.25 Авд. для жінок, 15.15 Авд. для дітей, 19.15, 20.00, 21.00 Концерт, 21.50, 22.00 Концерт дутої орх., **Кеніґсвустергавзен** (1571) 10.30 Весела авд. для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 15.40 Єзенові пісні, Герліхт вальт, 17.50, 18.00 Кантата, 18.20 Поетична авд., 20.10 Весела музика, 21.15 Нова нім. музика на дуті інстр., **Кошиці** (259,1) 16.50 Сп. рецітал І. Коляра, **Мілано** (368,6) 17.15 Камер. музика, 19.00 Розр. музика, 20.40, 21.00, 22.00 „Прімароза" оп. Пєтріа, **Мінхен** (405,4) 12.00 Розр. концерт, 16.30 Камер. музика, 17.00 Форт. твори Шумана, 18.00 Веселе пополудне, 19.00 Орх. концерт, 20.45, 21.00 Пісні й мельодії із відомих опер. орх., солісти, **Париж** (1648) 14.15 Авд. для дітей, 17.00 Сп. рецітал М. Жірар, 18.15 Огляд книжок, 19.00 Авд. для молоді, 21.00 Фр. сонати від Леклера до Мільода, 21.45 Орх. концерт, **Прага** (470,2) 11.05 Концерт квартету, 20.00 Біблійні пісні Дворжака, 22.30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17.15 Розр. концерт, 18.50, 19.45 Розр. музика, 21.00, 22.40 Орх. концерт.

Четвер, 14. січня 1937.

Берлін (357) 10.00 Нар. пісні, 14.15 Розривк. музика, 17.00 Сучасна музика, пісні та твори на обой і форт., 19.15 Форт. рецітал Ф. Вірена, **Братислава** (299) 18.10 Спів, 19.25 Словацькі нар. пісні **Будапешт** (550) 13.30 Циг. музика 17.30 Хор, 18.40, 19.00, 23.00 Сельсьова музика, 22.45 Концерт оп. орх., **Відень** (507) 12.00, 13.10, 13.45 Концерт, 15.20 Авд. для дітей, 16.05 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, 19.30, 20.00 Розривк. конц., 22.20, 23.00 Тріо на форт., скр., вальдгорн ес-дур Брамса, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. рецітал, 20.10 Танкова музика, 20.45, 21.00 Орх. концерт, **Кошиці** (259) 17.30, 18.00 Для Закарпаття, 15.00 Серинка, **Мілано** (369) 17.15 Вок. концерт, 19.05 Розривк. музика, 21.00, 22.00 „Приятель Фриц" оп. Масканія, **Мінхен** (405) 16.30 Симф. концерт, 19.00 Камер. музика, 20.10, 21.00 Веселий муз. вечір, **Париж** (1648) 13.45 Комунікат, опісля спів. рецітал, 15.20 Рецитації, 16.00 Літер. авд., 17.30 Спів, 17.45, 21.00 Вок. концерт, 18.00 19.00 Театр Уяви, 21.45, 22.00 Камер. муз., **Прага** (470) 15.00 Сонати Крейчія на кляри. і форт., 15.20 Нова чеська поезія, 17.45 Музика для дітей, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Непереможні" оп. Ферстера, **Рим** (421) 17.15, 19.45 Розривк. концерт, 20.40, 21.00, 22.00 „І Ґранатієрі" ком. оп. Валенте, **Стокгольм** (426) 19.30 „Тангайзер" оп. Вагнера.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 13. січня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Легка музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для

молодших дітей: Що діється під ледом: Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу. 12.03 Сальонова музика, орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Як уложити буджет, 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Два інтермеца Маскані з гр. пл., 15.45 Технична скринька, 15.55 Легка пісонька з гр. пл., 16.10 Музичні загадки, авд. для старших дітей, 16.30 Концерт орхестри, 17.00 Молодь КОП-у й окраїнна молодь, **17.15 Рідко слихані пісні у вик. Марії Соків, при фортепіяні Антін Рудницький**, Лев Зак скрипка, **Петро Пшеничка** віольончеля, 17.50 З клопотів президента в Америці, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові **вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл.**, 18.40 Загальна скринька, 18.50 Не ждімо, а самі візьмімося до праці, 19.00 „Дивний шлюб“ вийнок із повісти Єжа „Усвоки“, 19.20 Словно-муз. авд.: „Коти на клявіятурі“, 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Дебюсі: Смичк. квартет, 22.00 Танкова музика у вик. орх., 23.00 Серед танку, гр. пл.

Четвер, 14. січня 1937.

6.30 Ранішня авд., **6.33** Руханка, **6.50** Музика з гр. пл., 7.15 Раніший денник, 7.25 Програм на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді вселюдних шкіл, коляди, 11.57 Сигнал часу, 12.05 Сальон. музика, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська гутірка, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Орбіс говорить, 15.18 Реклям. концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Сонати Бетовена з гр. пл., 16.20 Січень, гутірка для стар. дітей, 16.35 Оперетові мельодії з гр. пл., 17.00 Сусп. правне порадництво, 17.15 Концерт солістів: Оттавова форт., Ц. Ковальський спів, 17.50 Мінкевич і славянство у світлі найновіших дослідів, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Сніговий комунікат, 18.13 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Як повстали пропі, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Предивний лицар Дон Кіхот із Манчі“ на основі Серпантеса, 19.30 Мала орхестра, 20.30 При східній стіні Річпосполитої, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Вступ про Л. Ружицького, 21.05 XII. авд. Людомир Ружицький: спів, Мар.Яновський, форт., смичк. квартет, 22.10 Легкий концерт у вик. орх., 23.0 Танк. музика у вик. орх.

Радіокутик.

КОЛИ БУДЕМО БАЧИТИ ЧЕРЕЗ РАДІО.

Мрії людей про те, щоб бачити на віддаль, є дуже давні. Одвак щойно в останніх часах пощастило збудувати апарати, які у практиці здійснять ці мрії. Досвіди переконують нас, що зближується день, коли цілі родини зможуть засісти при своєму домовому приймачі, а перед їх очима будуть пересуватися образи подій, що відбуваються в Льондоні, Парижі, Мадриді або Варшаві.

Великі радієві фірми розбудували спеціяльні телевізійні лябораторії, які розпоряджають величезними фінансовими засобами. В Америці видали напр. в бюджетовому році 1935/36 аж мілион долярів на телевізійні досвіди, а в Англії на ту саму ціль — 850.000 фунтів. В телевізійній лябораторії „Телефункен“ працює кількасот осіб.

На жаль ці досвіди оточені таємницею, тим більш, що телевізійними справами цікавляться військові кола. Одначе, видається певним, що лябораторійні кабінети не кріють жадних винаходів, які пхнулиб телевізію на новий шлях. Праця йде більш по лінії удосконалення вже істнуючих апаратів та зменшення коштів продукції.

Величезні кошти і нерентовність телевізійних досвідів обмежили досвіди в небагатьох лише країнах. На чолі йдуть Сполучені Держави, Німеччина і Англія. В останніх часах розвинулася телевізія у Франції і Італії. Про телевізію в СССР доходять суперечні відомости, одначе є певним, що там ведуть досвіди на широку скалю. Інші країни переважно користають з дорібку чужих лябораторій, залишаючися в силу необхідности дещо позаду.

Не дивлячись на великі зусилля є дуже сумнівне, що в скорому часі дійдемо до блискучих наслідків. Образи, які дістаємо на екранах телевізійних апаратів хоч є цілком виразні і якістю нагадують домове кіно. Одначе конструктори мають ще цілий ряд поважних трудноців. Телевізійний приймач є ще апаратом дуже складним, що має від 12 до 20 ламп. Його регуляція вимагає фахової обслуги. Ціна телевізійного апарату напр. у Німеччині є яких 2.000 марок. Висилка телевізійних програм мусить відбуватися на коротких хвилях (6, 8, 9 метр.). Ці хвилі мають цілком інші властивості ніж ті, які уживають нормально в радіофонії. Вони наближуються скоріш під оглядом своїх властивостей до світляних хвиль. Вони розходяться майже по простих лініях, а для доброго відбору бажане, щоб приймальна антена знаходилася в „полі зору“ висильної антени. Ось чому засяг телевізійних падайників є покищо дуже обмежений і звичайно є можливий тільки в обсязі одного міста.

У Німеччині збудовано дві телевізійні висильні на окремих горах (Тавнус, Брокен), завдяки чому дістали задовільний відбір у промені 100 км. Покищо не може бути мови про трансмісії на більшу віддаль та про міжнародні програми.

Пів року тому відкрили постійну телефонічно-телевізійну сполуку між м. Ляйпцігом і Берліном (170 км.). Образ, який дістаємо при помочі цієї апаратури не є добрий. Для телефонічних розмов є він задовільний і як не як дуже цікаво бачити хоча й не дуже виразно свого співбесідника віддаленого на кількасот кільометрів. Цілком інакше з телевізією. Якщо глядач цікавиться не тільки самою телевізією, постійно зазначують, що бачить, образ мусить бути дійсно добрим. Справоздання фірм, які займаються телевізією, постійно зазначують, що при теперішньому її стані завчасно є продукувати ринкові приймачі. Кожен день приносить дрібні удосконалення і апарати з перед пів року є вже перестарілі, хоча і система телевізії не підлягає змінам. Тимто в Німеччині та Англії управи радіофонії почали будову „телевізійних кімнат“. Це щось у роді малого кіна, де замість нормального кінового — маємо телевізійний екран. На терені Берліна утворено 12 таких „телевізійних кімнат“. Вони мають великий успіх серед відвідувачів. Там висвітлюються переважно актуалії і короткі фільми. Підчас Олімпіяди можна було оглядати змагання, які відбувалися на великому стадіоні. Одначе образи були невиразні.

Одначе до телевізії не слід прикладати більшої надії, принаймні в тому розумінні, що вона скасує дотеперішні радіові приймачі; телевізійна стація дозволяє відібрати образи в найбільшій віддалі до 50 км. — і вимагає цілком окремих приймачів для образів і для звуку, ніж дотеперішні приймачі, які завжди залишаться добрі для відбору радіофонії на середніх і довгих хвилях.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.38, 88.95, Доляри американські 5.29-5.26 і пів, доляри канад. 5.28.50—5.26 —, Фльорени гол. 290.00—288.30, Франки фр. 24.74—24.60, Франки швайцарські 121.70—120.90, Фунти англ. 26.01—25.85, Ґульдени данц. 100.20—99.80, Корони ч. 17.30—16.80, Кор. дан 116.09—115.25, Кор. норв. 130.63—129.65, Корони шв. 134.13—133.15, Ліри італ. 25.20 — 24.70, Марки фінл. 11.49—11.00, Марки нім. 122 — 117, Шил. австр. 97.00—96.00, Марки нім. срібні 132—127.

Акції.

Банк Польський 107.00, 107.50.

Збіжжя.

Львів, 12. І.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	26.00—26.25
Пшениця збор. червона	25.50—25.75
Пшениця одн. біла	25.75—26.00
Пшениця зб.	25.25—25.50
Жито шт. І	21.00—21.25
Жито шт. ІІ.	20.75—21.00
Ячмінь одн.	22.50—22.75
Ячмінь на мливо	21.75—22.00
Ячмінь паст.	20.75—[illegible]1.00
Овес шт. І. незадощений	17.25—17.50
Овес шт. І. А легко задощ.	16.75—17.00
Овес шт. ІІ. незадощений	15.25—15.50
Овес шт. ІІ. А легко задощ.	16.00—16.25
Кукурудза кр.	17.50—18.00
Гречка паст.	18.50—19.00
Сім'я конопляне	34.25—34.75
Ріпак озимий	47.50—48.00
Конюшина чер. натур.	90.00—95.00
Конюшина чер. без канянки	105.00—110.00
Конюш. ч. без канянки 96%	115.00—120.00
Просо краєве	18.50—19.00
Мука пшен. ст. ґат. І А	40.75—41.25
" " ґат. І Б	39.75—40.25
" " ґат. І Ц	38.75—39.25
" " ґат. І Д	36.75—37.25
" " ґат. ІІ А	36.25—36.75
" " ґат. ІІ Ц	35.00—35.50
" " ґат. ІІ Д	33.75—34.25
" " ґат. ІІ Е	31.75—32.25
" " ґат. ІІ Ф	30.25—30.75
" " ґат. ІІ І	27.75—28.25
" " ґат. ІІІ А	22.50—23.00
" " ґат. ІІІ Б	21.00—21.50
Мука пшенична паст.	18.50—19.00
Мука пшенич. разова до [illegible]	29.00—29.50
Мука житна ґат. ІІ. 50-65%	23.50—24.00
Мука житна разова 0-95%	25.00—25.50
Мука житна посеєн. 65%	20.00—20.50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 12. січня н. р. кооператива платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.55 зол
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.60 "
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.60 "
молоко від 11. І. ц. р.	0.14 "
яйця	3.60 "

Тенденція на масло удержана, на молоко та яйця знижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 12. І. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахорізні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індичи І. кл., добре умясені, повногруді	1.00 зол
Індики І. кл., добре умясені, повногруді	0.85 "
Кури молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.90 "
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.00 "

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

КОНКУРС

на просвітнього організатора при Філії Товариства „Просвіта“ в Камінці Стр.

Вимоги: покінчення щонайменше середньої школи, свічена практика в веденні просвітньо-організаційних справ, організація хорів, драматичних гуртків і т. п.

Платня згідно з умовою.

Подання на прийняття враз із залученими відповідними кваліфікаційними свідоцтвами, опініями українських установ та описом життя вносити до 25. січня 1937 р. безпосередньо на адресу: Філія Т-ва „Просвіта“ в Камінці Стр. вул. Словацького ч. 1.

Виділ.
112 1—3

І. Бенцаль. Будьте ласка вислати мені копію концесії. **М. Р.**

Замісць цвітів на могилу бл. п. Д-ра Стефана Федака складають „Муз. Т-во Лисенка“ і „Львівський Боян“ квоту 40 зол. на Рідну Школу.

На Рідну Школу зложив через Адміністрацію „Діла“ п. Володимир Ярош з Тарнова зол. 30.—.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.